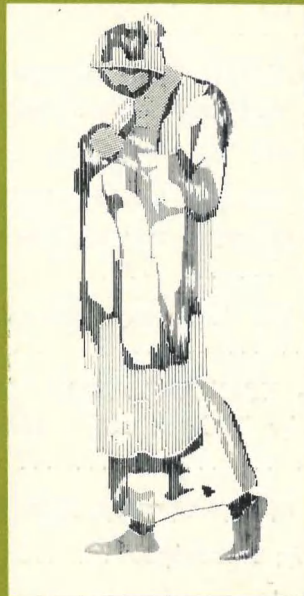

ΕΛΕΥΘΕΡ

ΔΙΜΗΝΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΙΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 3

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1976

ΕΚΔΟΣΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

«ΕΛΕΥΘΩ» ΔΙΜΗΝΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤ. ΠΑΠΠΑ ΑΡ. 2 (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)
ΑΘΗΝΑΙ 601 — ΤΗΛΕΦ. 6465691

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
Υπεύθυνος: ΑΝΝΑ ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ, Πρόεδρος ΣΕΜΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ (ΕΤΗΣΙΑ): ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 100, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ \$ 6, ΤΙΜΗ ΤΕΥΧ. ΔΡ. 20.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β', ΕΤΟΣ 1 — ΤΕΥΧΟΣ 3 — ΜΑ·Ι·ΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1976

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

«ΕΛΕΥΘΩ»: Ἡ ἀπεργία τοῦ νοσηλευτικοῦ προσω- πικοῦ	1
ΣΤΥΛ. Κ. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κοινωνιολογική ἀντι- μετώπιση τοῦ λειτουργήματος τῆς Μαίας	3
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε. ΛΩΛΗ: Ἀμνιοκέντησις	7
W. J. PENDLETON (μεταφρ. ἀπὸ τὰ ἀγγλικά Α. Ρεμούνδου): Καταμέτρησις τῶν καρδιακῶν παλ- μῶν τῶν ἐμβρύων	9
ΑΝΑΣΤ. ΝΑΤΣΟΥΛΙΔΗ: Ἰγνάτιος Φίλιππος SEM- MELWEIS	13
ΝΤΙΝΑΣ ΣΙΜΩΤΑ - ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ φαι- νυλκετονουρία στὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ ρόλος τῶν Ἑλληνίδων μαιῶν	15
Τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς προληπτικῆς ὑγιεινῆς	18
Ἡ Διεθνὴς Ἡμέρα τῆς Νοσοκόμου	22
Κατὰ φαντασίαν ἔγκυος!	23
ΕΥΑΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ - ΦΑΡΑΝΤΟΥ: Στὴ γι- ορτὴ τῆς Μητέρας	25
Ἀπὸ τὴ θερμὴ ὑποδοχὴ τοῦ «Ἐλευθῶ»	27
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕΜΑ	29

humanized n°1

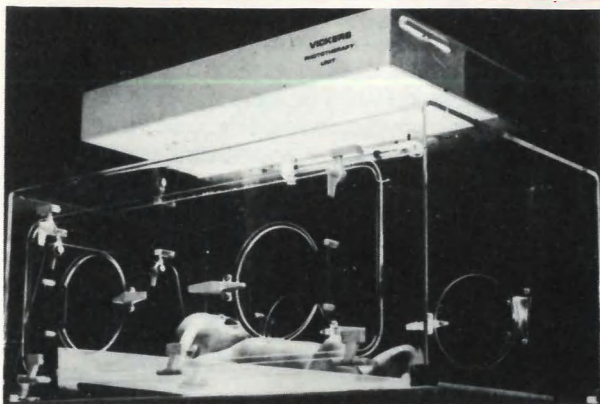
Ἡ βεβαιότης ὅτι τὸ μητρικὸν γάλα ἀποτελεῖ ἰδεώδη τροφήν διὰ τὸ βρέφος μὴ ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς οἰανδήποτε ἄλλην, ὠδήγησε πολλοὺς σοβαροὺς κατασκευαστὰς ἀνά τὸν κόσμον εἰς τὴν δημιουργίαν ἑνὸς ἐξανθρωποποιημένου βρεφικοῦ γάλακτος. Ἐν τούτοις, μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐπιτυχεῖς ἐπιτεύξεις εἰς τὸν τομέα αὐτόν, ὀφείλεται εἰς τὴν BEBELAC. Τὸ γάλα humanized no 1 τῆς BEBELAC, ὄχι μόνον παρουσιάζει τὰ αὐτὰ συστατικὰ πρὸς τὸ μητρικὸν (λακταλβουμίνας, χαμηλὴν περιεκτικότητα ἀλάτων, ταυτόσημον σύνθεσιν λιπαρῶν ὁξέων κ.τ.λ.) ἀλλὰ ἀπεδείχθη, κατὰ τὰς κλινικὰς δοκιμασίας του, ὅτι ἐμφανίζει ἰδεώδη συντελεστὴν πεπτικῆς ἀπορροφῆσεως, παραπλήσιον πρὸς τὸν τοῦ μητρικοῦ γάλακτος.

Μέση ἀνάλυσις (ἀνὰ 100 γρ.):

Λίπος γάλακτος	9,3%
Φυτικὸν λίπος	18,8%
Πρωτεΐναι	11,8%
Γαλακτοζάκχαρον	56,0%
Ἵγγρασία	2,5%
Μετ. ἄλατα	1,6%
(ἐξ ὧν σίδηρος 7,5% MGR.)	
Βιταμῖναι (ἀνὰ 100 γρ.):	

Βιταμίνη Α	1,800	I.U.
Βιταμίνη C	40	Mgr.
Βιταμίνη D	300	I.U.
Βιταμίνη E	3	Mgr.
Βιταμίνη B ₁	0,30	Mgr.
Βιταμίνη B ₂	0,60	Mgr.
Βιταμίνη B ₆	0,40	Mgr.
Βιταμίνη B ₁₂	3,00	Mgr.
Νιασιναμίδη	5,50	Mgr.
Πανθοθενικὸν ὀξύ	2,50	Mgr.

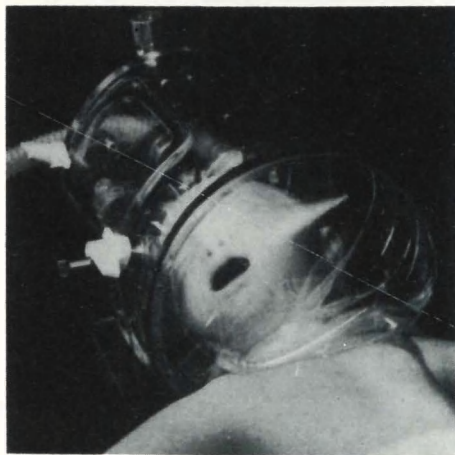

ΜΟΝΑΣ ΦΩΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ VICKERS

Ἡ διὰ ἀφαιμαξομεταγγίσεως θεραπεία τοῦ ἰκτέρου τῶν νεογνῶν ἀποτελεῖ μίαν δύσκολον, μακροχρόνιον καὶ ἐπικίνδυνον συχνάκις ἀγωγήν. Εἶναι ἤδη γνωστὸν ὅτι τὸ φῶς τοῦ Βορείου Σέλαος, ἥτοι φωτεινὴ πηγὴ μήκους κύματος μεταξὺ 420 ἕως 480 νανομέτρων, μειώνει ἀποτελεσματικῶς τὴν χολερυθρίνην τοῦ αἵματος, μέχρις ἐξαλείψεως τῆς ἀνωμαλίας.

Ἡ μονὰς φωτοθεραπείας Vickers ἀποτελεῖ τὴν εἰς τὴν διάθεσίν σας πηγὴν αὐτοῦ τοῦ εὐεργετικοῦ φωτός. Εἶναι ταχεῖα, ἀποτελεσματικὴ διότι ρυθμίζεται εὐκόλως, καὶ εἶναι δυνατόν νὰ τοποθετηθῇ εἰς ποικίλας θέσεις ἐν σχέσει πρὸς τὸ νεογνόν, τὴν θερμοκοιτίδα ἢ τὸ λίκνον του. Ἐπίσης, εἶναι εὐχρηστος διότι ὀλισθαίνει εὐχερῶς καὶ τοποθετεῖται ὅπουδήποτε καταλαμβάνουσα ἐλάχιστον χώρον.

Ἡ μονὰς φωτοθεραπείας Vickers εἶναι ἤδη δεδοκιμασμένη εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων περιστατικῶν νεογνῶν γεννηθέντων μὲ ἴκτερον (καθὼς καὶ βρεφῶν εἰς τὰ ὅποια ἐνεφανίσθη ἡ ἀσθένεια κατόπιν).

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΠΙΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ ΟΔΩΝ (CPAP) GREGORY BOX

Διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ συνδρόμου τῆς ἀναπνευστικῆς δυσχερείας εἰς τὰ βρέφη, ἡ τοποθέτησις τῆς κεφαλῆς τοῦ νεογνοῦ ὑπὸ πίεσιν ἀποτελεῖ τὴν σωτηρίαν του (Gregory et al., 1971).

Τὸ σύστημα Συνεχοῦς Πίεσεως Vickers, ἐσχεδιάσθη εἰδικῶς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Συνίσταται ἐξ ἑνὸς κυλινδρικοῦ διαφανοῦς θαλάμου Perspex ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπιτυγχάνεται πλήρης ἔλεγχος τῆς πίεσεως καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἀναπνοῆς. Εἶναι ἀπολύτως εὐχρηστον καὶ προσαρμόζεται ἐπὶ τοῦ λίκνου ὡς καὶ ἐπὶ τῶν θερμοκοιτίδων Vickers. Ἐπίσης ἡ πίεσις ἐντὸς τοῦ θαλάμου ρυθμίζεται, ὃ δὲ θάλαμος εἶναι δυνατόν νὰ συνδεθῇ μὲ σύστημα συναγεροῦ (CPAP Alarm).

AMi

ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΙ ΕΠΕ

ΟΔΟΣ Κ. ΛΟΥΡΟΥ 5 & ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΘΗΝΑΙ-ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘ. ΑΜΙ ΡΕΤΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 77 71 551

5 K. LOUROU ST. & MICHALAKOPOULOU-ATHENS-GREECE-TELEGRAMS: AMI PETROU ATHENS TEL. 77 71 551

incosept

ANTIBACTERIAL SKIN CLEANSER

- * Διὰ ἄσηπτα καθαρὰ χέρια χωρὶς ἐρεθισμούς.
- * Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς ἐπιδερμίδος προχειρουργικῶς καὶ μεταχειρουργικῶς.
- * Διὰ τὴν καθοριότητα, ἀντισηψίαν, ἀπόσμησιν γεννητικῶν ὀργάνων.
- * Σὲ περιπτώσεις δερματικῶν ἢ μεταδοτικῶν ἐξανθηματικῶν νοσημάτων.

ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ **INCO HELLAS** A.E.
ΑΝΘΩΝ 12 — ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Τ. 909) ΤΗΛ. 2721010-11-12

Represented in Germany:

B. SEKSCHNEIDER

Philippstrasse 8 - Köln W. GERMANY

«'Εξαιρέσει τῶν κληρονομικῶν ἀσθενειῶν, ὁ πρῶτος τοκετὸς καὶ ἡ πλημμελὴς λειτουργία τοῦ πλακοῦντος ἀποτελοῦν σήμερα τὰ κυριώτερα προβλήματα τῆς μαιευτικῆς».

(Chard, T., The Lancet, October 12, (1974).

Σὲ περιπτώσεις ἐπαπειλουμένης καὶ καθ' ἕξιν ἔκτρωσews ἕξ αἰτίας ἀνεπαρκείας τοῦ πλακοῦντος, τὸ Gestanon δρᾷ ἀπ' εὐθείας στὸν πλακοῦντα καὶ διεγείρει τόσο τὴν ἐνδοκρινικὴ ὄσο καὶ μεταβολικὴ λειτουργία του. Ἡ παρατηρουμένη σημαντικὴ αὐξησης τῆς στάθμης τῶν ὁρμονῶν καὶ τῶν ἐνζύμων μαρτυρεῖ τὴν πλακουντοτρόπο αὐτὴ ἐνέργεια

Ἡ μεταβολὴ τῆς ιστολογικῆς μορφῆς τοῦ τροφοβλαστικοῦ ἐπιθηλίου —σημαντικὴ πηγὴ τῶν στερινοειδῶν τοῦ πλακοῦντος— ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη ἐνδειξὴ τῆς διεγερτικῆς ἐπιδράσεως ποὺ ἀσκεῖ τὸ Gestanon στὸν πλακοῦντα

Τὸ Gestanon προστατεύει τὴν ζωὴ τοῦ ἐμβρύου χωρὶς νὰ δημιουργῆ κινδύνους γιὰ τὴν μητέρα καὶ τὸ παιδί.

GESTANON

**φροντίζει γιὰ τὴν
φυσιολογικὴ προστασία
στὴν ἐπαπειλουμένη
καὶ καθ' ἕξιν ἔκτρωσι**

Δοσολογία

ἐπαπειλουμένη ἔκτρωσις : 3 δισκία τὴν ἡμέρα σὲ κατανεμημένες δόσεις μέχρι ὅτου σταθεροποιηθῆ ἡ ἐγκυμοσύνη.

καθ' ἕξιν ἔκτρωσις : 2 δισκία τὴν ἡμέρα ἀπὸ τὴν στιγμή διαγνώσεως τῆς ἐγκυμοσύνης μέχρι τέσσαρες ἐβδομάδες τουλάχιστον μετὰ τὸν χρόνο κατὰ τὸν ὁποῖο εἶχε σημειωθῆ ἡ προηγουμένη ἀποβολή.

Συσκευασία

Τὸ Gestanon φέρεται σὲ δισκία τῶν 5 mg ἄλλυλοιστρενόλης.

**Φροντίδα
γιὰ τὸ παιδί
τῆς αὔριον**

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Η Όμοσπονδία Συλλόγων Νοσηλευτικών Ίδρυμάτων Ελλάδος (ΟΣ ΝΙΕ), νόμιμα συγκροτημένη και λειτουργούσα, αφού κατέληξαν άκαρπες οί προσπάθειες και τὰ διαδήματά της για τήν ίκανοποίησι τών έκκρεμούντων ζωτικών αίτημάτων του πάσης κατηγορίας προσωπικού τών νοσηλευτικών ίδρυμάτων, αναγκάστηκε, πρό του άδιεξόδου, νά πραγματοποιήση τήν 48ωρη προειδοποιητική πανελλαδική άπεργία τής 28—29 Μαΐου.

Μεταξύ τών ούσιαστικών διεκδικήσεων που ενδιαφέρουν άμεσα και τόν Κλάδο μας ήσαν και είναι και οί έξής:

1) Αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή μισθών και ήμερομισθίων.
2) Μονιμοποίησι όλων τών έκτάκτων και επί συμβάσει εργαζομένων στα Νοσοκομεία ν.π.δ.δ.

3) Τήν άμεση καταβολή αποζημιώσεως για ήμεραργίες και νυκτερινά στο μόνιμο τακτικό προσωπικό, σύμφωνα με τὸ Ν. 201)75 έδάφ. γ' παράγρ. 3 άρθρ. 5 του Ν.Δ. 4538)66.

4) Τή χορήγησι και στους έκτάκτους υπαλλήλους, βαθμολογικά και μισθολογικά έξομοιωμένους με τους μόνιμους, του επίδοματος 2.000 δρχ.

5) Τήν επέκτασι του Νοσοκομειακού επίδοματος 20% στους εργαζομένους σε ιδιωτικές κλινικές.

6) Τήν τροποποίησι του Ν. 226)73 για τή βαθμολογική εξέλιξι νοσηλευτικού προσωπικού και άλλων κατηγοριών και τή γενική έφαρμογή αυτού στα νοσηλευτικά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου.

7) Τήν υπαγωγή στα βαρεία και άνθυγιεινά έπαγγέλματα όλων τών εργαζομένων στα Νοσοκομεία και κλινικές.

8) Τή συμμετοχή αντιπροσώπων τών εργαζομένων στα Συμβούλια τών Νοσηλευτικών Ίδρυμάτων.

9) Τήν ίδρυσι Παιδικών Σταθμών για τὰ παιδιά τών εργαζομένων στα Νοσοκομεία και τήν επέκτασι τής νομοθεσίας του Δημοσίου για τήν μητρότητα και στις εργαζόμενες στα ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου και κλινικές.

10) Τή σύνταξι ενιαίων οργανισμών για όλα τὰ Νοσηλευτικά Ίδρύματα.

11) Τήν προσαύξησι του συνταξίμου χρόνου ύπηρεσίας κατά 10/50.

12) Τήν υπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 2112)20 του προσωπικού τών Νοσοκομείων και Κλινικών.

Ἦσαν καὶ μερικά ἄλλα αἰτήματα τὰ ὁποῖα παραλείπουμε, ὄχι ἀπλῶς διότι δὲν μᾶς ἀφοροῦν ἀλλὰ διότι τὰ θεωροῦμε ἄσχετα μὲ καθαρά ἐπαγγελματικές διεκδικήσεις.

Ἐδῶ ἀκριβῶς πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι ὁ Κλάδος μας γενικὰ καὶ οἱ Σ.Ε.Μ. δὲν ἔχουν πολιτικά φρονήματα καὶ δὲν κάνουν πολιτική. Ἐχουν μόνον ἐπαγγελματικά αἰτήματα καὶ κάνουν καθαρὸ συνδικαλισμό. Ἐπαγγελματικά αἰτήματα ποὺ θεμελιώνονται στὴν ἀντίστοιχη ἀνταπόδοσι τῆς ἐργασίας, στὴ δίκαιη ἀξιολόγησι τῆς προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν —καὶ μάλιστα πολυτίμων γιὰ τὴν κοινωνία— καὶ στὴν ἠθικὴ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως.

Τὰ βασικώτερα ἀπὸ τὰ αἰτήματα αὐτὰ συμπίπτουν μὲ τὶς διεκδικήσεις τῶν μαιῶν. Ἐπρεπε, λοιπόν, καὶ αὐτὲς νὰ μετάσχουν στὴν ἀπεργία.

(Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ Σ.Ε.Μ. ὡς Ν.Π.Δ.Δ. δὲν μποροῦν καὶ δὲν μετέχουν στὴν Ο.Σ.Ν.Ι.Ε. Μετέχουν ὅμως σ' αὐτὴν μεμονωμένες μαῖες καὶ αὐτὴ τὴν ἔννοια εἶχε ἡ συμμετοχὴ τῶν μαιῶν γενικῶς στὴν ἀπεργία).

Ἐπῆρχε, ὅμως —καὶ ὑπάρχει— μιὰ δεοντολογία, κάποιος περιορισμὸς ποὺ διέπει ὅσους ἀσκοῦν λειτουργήματα ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ὑγεία καὶ τὴ διαβίωσι τοῦ λαοῦ: ὅτι δὲν πρέπει, δὲν μποροῦν ν' ἀπέχουν. Οἱ γιατροί, οἱ μαῖες, τὸ προσωπικὸ ἐν γένει τῶν νοσηλευτηρίων καὶ κατ' ἐπέκτασι τὰ ἐπαγγέλματα κοινῆς ὠφελείας.

Ἀλλὰ ἐδῶ ὑπάρχει ἡ ἀντινομία καὶ ἡ ἀδυναμία: Τὸ προνόμιο τοῦ «λειτουργήματος» ποὺ μένει χωρὶς ἀνταπόδοσι γιὰ τὴν ἐργαζόμενο καὶ τὸ μειονέκτημα τῆς στερήσεως τοῦ μοναδικοῦ μέσου πιέσεως τοῦ ἐργοδότη.

Διότι εἶναι ἠθικὰ ἀπαράδεκτο νὰ νοεῖται ὅτι ἡ ἄσκησι αὐτοῦ τοῦ σπουδαίου πράγματι κοινωνικοῦ λειτουργήματος παρεμποδίζει ἢ καὶ ἀπαγορεύει σ' αὐτοὺς ποὺ τὸ ἀσκοῦν νὰ διεκδικοῦν τὴ βελτίωσι τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας τους καὶ τῆς ἰδικῆς τους ζωῆς, ὅταν ὁ φυσικὸς ρυθμιστὴς - ἐργοδότης, ἡ Πολιτεία, κωφεύει. Τότε θὰ ἦταν σὰν νὰ ἐπιβάλλεται «ἀνωθεν» ἡ ἀνηλεὲς ἀξίωσι μιᾶς ἀνεπίτρεπτης καὶ κοινωνικὰ δυσανάλογης αὐτοθυσίας.

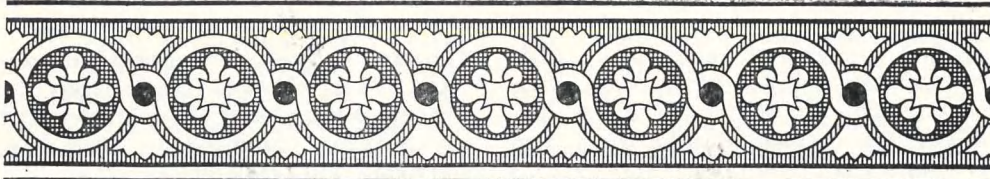
Ἔτσι οἱ μαῖες ἐκινήθηκαν γιὰ πρῶτὴ φορὰ καὶ ἔλαβαν μέρος στὴν ἀπεργία αὐτῆ.

Βαθύτατα συνεπεῖς εἰς τὸν ὄρκο τους, εἰς τὴν ἠθικὴ τους δομὴ καὶ στὴν ἐπίγνωσι τῆς κοινωνικῆς τους ἀποστολῆς ἐξασφάλισαν σὲ κάθε νοσηλευτικὸ ἴδρυμα τὸν στοιχειώδη ἀριθμὸ προσωπικοῦ, ἀναγκαῖο γιὰ τὴν ἀπαραίτητη φροντίδα τῶν νοσηλευομένων. Οἱ ἄλλες, ὅλες, ἀπήργησαν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ μαῖες ξύπνησαν!

Ἡ ἱκανοποιητικὴ ἐνημερότης ποὺ παρατηρεῖται ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν συναδέλφων στὰ θέματα τοῦ Κλάδου καὶ ἡ ὠριμότης ποὺ παρουσιάζουν στὴ διεκδικήσι τους ἀποτελοῦν ἓνα πολὺ εὐοίωνο στοιχεῖο καὶ φανερώνει ὅτι ὁ Κλάδος εἶναι πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ παρασκευασμένος καὶ ἔτοιμος γιὰ εὐγενεῖς καὶ γόνιμους συνδικαλιστικούς ἀγῶνες.

Προσφέρει παραπολλὰ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους. Καιρὸς εἶναι νὰ ζητήσῃ τὸ μερίδιο ποὺ δικαιωματικὰ τοῦ ἀναλογεῖ. Καὶ θὰ τὸ πάρῃ. Μὲ ἐνότητα, συνεργασία, πειστικότερη καὶ ἐνιαία προβολὴ τῶν διεκδικήσεών του καὶ ἀγωνιστικὴ διάθεσι.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ Κ. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητού του 'Αριστοτελείου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

1. ΤΙ ΘΑ ΕΞΕΤΑΣΟΥΜΕ;

Στο άρθρο αυτό θα εξετάσουμε σύντομα την όλη κοινωνική πλευρά του έργου της Μαίας, την θέση που κατέχει στην σύγχρονη Κοινωνία, την συμβολή του λειτουργήματός της στη θεμελίωση και στερέωση της ατομικής και κατόπιν της συλλογικής ανθρώπινης ζωής, ακόμη την συμμετοχή της στην ενίσχυση της διατηρήσεως της κάθε 'Εθνικής ολότητας.

2. ΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΘΑ ΑΝΑΛΥΘΟΥΝ

Για να εξετασθούν τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να αναλυθούν σύντομα τα ακόλουθα προβλήματα: Τί είναι ή σύγχρονη κοινωνία και τί επιδιώκει. Πώς είναι γενικά οργανωμένη μία σύγχρονη έθνική και πολιτική κατ' ανάγκη κοινωνία και ποιοι είναι οι βασικοί οργανωτικοί θεσμοί της. Ποιά είναι τα θεμελιώδη έργα που άσκει ή σύγχρονη Κοινωνία. Ποιό είναι το «λειούργημα» της Μαίας, και ή όλη συμβολή του στην συλλογική ζωή ενός έθνικου κράτους. Συμπέρασμα για την καθολική κοινωνική σημασία της Μαίας.

3. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ;

Η «σύγχρονη» κοινωνία είναι το όλικό πλαίσιο και ό καθολικός περίγυρος μέσα στον όποιο έκτυλίσσεται ή συλλογική ζωή των ανθρώπων, των ομάδων τους, ιδιαίτέρως των οικογενειών τους, του κάθε ξεχωριστού κοινωνικου άτομου, της εξέλιξεως όλων των συμβιούντων ανθρώπων και κάθε ενός ξεχωριστά.

Η «σύγχρονη» αυτή κοινωνία, ή κοινωνία που ζούμε κάθε ήμέρα και που τη ζούμε συλλογικά και ατομικά, που είμαστε κατά πολύ μεγάλο μέρος ένα πολύπλοκο «προϊόν» της, που την επηρεάζουμε όμως σύγχρονα, ανάλογα με τον προσωπικό δυναμισμό μας ή την ισχύ της τάδε ή τάδε ομάδας που συμμετέχουμε και ίσως διευθύνουμε, είναι μία κοινωνία κατά περισσότερο ή ολιγώτερο, πρώτον «έθνική» και δεύτερον «πολιτική».

Η πραγματική (και όχι φανταστική), ή έμπειρική κοινωνία στην όποια ανήκουμε στην σύγχρονη εποχή, είναι πρώτα - πρώτα, βασικά τουλάχιστον «έθνική», δηλ. έχει ένα κάποιο βαθμό έθνικης όμοιογένειας. Η ίδια

κοινωνία έχει ένα δεύτερο χαρακτηριστικό ότι είναι συγκροτημένη σε ένα πολιτικό σχήμα, σε Κράτος, είναι «Πολιτική». Η κοινωνία δὲ αὐτὴ εἶναι «Πολιτική» γενικά, ανεξάρτητη ἀπὸ τὴ μορφή καὶ τὴν οὐσία πού ἔχει τὸ Κράτος, ἄσχετα δηλ. ἀπὸ τὸ ἂν εἶναι Δημοκρατικό εἴτε Αὐταρχικό ἢ Κεφαλαιοκρατικό, Σοσιαλιστικό, Κομμουνιστικό.

Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο κύρια χαρακτηριστικά τῆς σύγχρονης μας Κοινωνίας, τὸ Ἔθνος καὶ τὸ Κράτος.

Μέσα λοιπὸν σ' αὐτὴν τὴν ἔτσι προσδιοριζόμενη Κοινωνία, πλαισιώνεται, τοποθετεῖται, κινεῖται καὶ δρᾷ ἡ Μαΐα σὰν κοινωνικό ἄτομο δεμένο με αὐτὴ καὶ ἐκφράζοντάς τὴν.

Μποροῦμε νὰ κλείσουμε τὴν σύγχρονη κοινωνία σὲ ἕνα ὄρισμὸ πού νὰ συγκεντρώνει τὰ κυριώτερα στοιχεία τῆς; Τὸ πιστεύουμε καὶ τὸ διδάσκουμε.

Σύγχρονη κοινωνία (ἢ σχετικά προηγμένη κοινωνία ἰδίως τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς) εἶναι ἕνα ἱεραρχημένο καὶ μορφοποιημένο σύνολο ἀνθρώπων, πού ζοῦν μόνιμα σὲ ὠρισμένο τόπο, πού ἔχουν σὰν ὀργανικό δεσμὸ κοινὰ νοήματα καὶ συλλογικὴ συνείδηση, ἕνα κοινὸ περίπου πολιτισμὸ καὶ μιὰ κοινὴ ἱστορία πού προϋπάρχει ἀπὸ αὐτὸ τὸ σύνολο καὶ τὸ «ξεπερνᾷ», πού διαθέτει τὴ γνώση κάποιας αὐτοτελοῦς ὄντοτης καὶ πού ἐπιδιώκει τέλος ὅπως ὅλα τὰ ἔμβια ὄντα τὴ συνέχιση τῆς ζωῆς τῆς καὶ τὸ εἶδος διαβίωσης πού θεωρεῖ ἐπιθυμητό».

4. ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΟΡΑΝΩΜΕΝΗ ΓΕΝΙΚΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ;

Ἡ ὀργάνωση αὐτὴ δὲν γίνεται σύμφωνα με ἕνα προδιαγραμμένο σχέδιο, ἀλλὰ διαμορφώνεται σιγὰ - σιγὰ διὰ

μέσου τῆς μακρῆς διάρκειας τῆς ἱστορίας. Ἡ ὀργάνωση αὐτὴ εἶναι κρατική (πολιτική) καὶ ἐξωκρατική. Ἡ ὄλη ὀργάνωση πραγματοποιεῖται με συγκρότηση ὠρισμένων «θεσμών», κρατικῶν καὶ ἐξωκρατικῶν. Ἡ διάκριση αὐτὴ εἶναι σχηματικὴ καὶ ὄχι ἀπόλυτη γιατί πολλές φορές οἱ ἐξωκρατικοὶ θεσμοὶ (ὅπως π.χ. ὁ γάμος) ρυθμίζεται με νομικοὺς κανόνες ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος.

Οἱ θεσμοὶ λοιπὸν εἶναι ἰδιωτικοί, ὅπως ὁ γάμος, ἡ οἰκογένεια, ἡ ἴδρυση παντοειδῶν οἰκονομικῶν ἐπιχειρήσεων (ἀτομικῶν, οἰκογενειακῶν, ἐταιρικῶν, συνεργατικῶν, συνεταιρισμῶν κλπ.), ὁ σχηματισμὸς ποικίλων Συλλόγων (ψυχαγωγικῶν, μορφωτικῶν, ἐπαγγελματικῶν, ἀθλητικῶν κλπ.) καὶ δημόσιοι ὅπως ἡ Ἐκπαίδευση, ὁ Στρατός, ἡ Ἐκκλησία, τὰ Ἐπιμελητήρια κλπ.

Ἡ Οἰκονομία, πού εἶναι ὁ σπουδαιότερος ἰδιωτικὸς τομεύς, εἶναι ὀργανωμένη σὲ Ἐπαγγέλματα (ἀγροτικά, βιοτεχνικά, βιομηχανικά, ἐμπορικά, μεσολαθητικά κλπ.) καὶ σὲ Συνασπισμοὺς Ἐπαγγελμάτων (Σύνδεσμος Βιομηχάνων, Γενικὴ Συνομοσπονδία Ἐργατῶν, Ἐργατικά Κέντρα κατὰ περιοχές, Γεωργικὲς Ἐνώσεις κλπ.).

Ἡ Κοινωνία ὁμως ἔχει ἀνάγκη ὄχι μόνον ἀπὸ Ἐπαγγέλματα (πού εἶναι οἰκονομικῆς φύσεως ὅπως προείπαμε) ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μία ἄλλη κατηγορία ὀργανώσεως ἔργων. Τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι τὰ «Λειτουργήματα», ὅπως τοῦ ἱερέως, τοῦ ἱατροῦ, τοῦ διδασκάλου καὶ καθηγητοῦ, τῆς μαίας, τῆς κοινωνικῆς λειτουργοῦ κ.ἄ. Τὰ ἐπαγγέλματα εἶναι χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα γιὰ τὴν καθημερινὴν ζωὴ. Τὰ Λειτουργήματα ὁμως εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἀνθρωπιστικὴν ζωὴ (*).

(*) Βλέπε Β. Ἰωαννίδου, Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ Κοινωνικὸ πρόβλημα, Ἀθήνα 1967. Ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς προόδου τῆς Ἰα-

Ἐκτός ἀπὸ τὴν παραπάνω ἀνάλυση φαίνεται καθαρὰ ὅτι ἡ Μαῖα ἀσκεῖ ὄχι ἓνα ἐπάγγελμα, ἀλλὰ ἓνα Λειτουργημα, ἥτοι ἓνα ἔργο πολὺ σπουδαιότερο.

5. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΑΣΚΕΙ Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ;

Τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι πολλὰ καὶ διασπασμένα σὲ κατηγορίες. Οἱ κατηγορίες αὐτὲς κατατάσσονται σὲ δύο βασικά τμήματα, τὸ Πολιτιστικὸ καὶ τὸ Ἀνθρωπιστικὸ. Οἱ σπουδαιότεροι τομεῖς τοῦ «Πολιτιστικοῦ» τμήματος, εἶναι ὁ Πολιτικός, ὁ Οἰκονομικός, ὁ Νομικός, ὁ Ἀμυντικός, ὁ Καλλιτεχνικός, ὁ Πνευματικός.

Οἱ σπουδαιότεροι τομεῖς τοῦ «Ἀνθρωπιστικοῦ» τμήματος εἶναι ὁ Θρησκευτικός, ὁ Ὑγειονολογικός, ὁ Ἐκπαιδευτικός καὶ ὁ Παιδευτικός, ὁ Κοινωνικολειτουργικός. Εἰς τὸν Ὑγειονολογικὸν τομέα ὑπάγονται οἱ Ἴατροι καὶ οἱ Μαῖες.

Φυσικὰ οἱ Μαῖες καὶ τὸ «λειτουργημα» τους πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν κἀπως ἐκτενέστερα, ἀφοῦ ἀποτελοῦν κύριον περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου μας.

6. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑ» ΤΗΣ ΜΑΙΑΣ καὶ ἡ ὄλη του συμβολὴ στὴ συλλογικὴ ζωὴ καὶ ἰδίως στὰ πλαίσια ἑνὸς Ἐθνικοῦ Κράτους;

τρικῆς. Εἰσηγήσεις ὑψηλῶν Ἰατρικῆς κλπ. Ἐκδ. Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, Ἀθήναι 1968. Κωνσταντῆ Σπετσιέρη, Θεωρία τῆς Παιδείας, Ἀθήναι 1961. Λουκά Πατέρα, Κοινωνικὴ Πολιτικὴ, β' ἔκδ. Θεσσαλονίκη 1974, Σάκκουλας. Τοῦ ἰδίου, Ἡ δημοσία κοινωνικὴ διοίκησης ἐν Ἑλλάδι, Θεσσαλονίκη 1966. Ἐπετηρὶς Νομικῆς Σχολῆς, τόμος ΙΓ. Τοῦ ἰδίου, Σχεδιασμὸς τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, Ἀθήναι 1971, Ἐλληνικὸς Ἐκδοτικὸς Ὄργανισμὸς.

α) Τὸ πρῶτον σημεῖον ποὺ πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε ἐδῶ εἶναι τὸ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ τυχαῖον γεγονὸς ἡ ἔνταξις τῆς Μαίας (καὶ τῆς Κοινωνικῆς Λειτουργοῦ) ἀποκλειστικὰ στὸ γυναικεῖον φύλον.

Ἡ γυναῖκα, μὲ τὴν συναισθηματικώτερη φύσιν της σχετικὰ μὲ τὸν ἄντρα, μὲ τὴν μεγάλην εὐαισθησίαν της, μὲ τὴν συμπονετικότητά της, μὲ τὴν ἀγαθότητα καὶ μαλακωσύνην της, εἶναι κατάλληλη διὰ τὴν ἀσκησην τοῦ λεπτοῦ λειτουργήματος τῆς Μαίας. Βέβαια ὁ καθορισμὸς τοῦ φύλου τῆς Μαίας ἔγινε καὶ γιὰ ἄλλους λόγους, ἀλλὰ οἱ παραπάνω κρίνονται οἱ κυριώτεροι. Πραγματικὰ ἡ Μαῖα δὲν εἶναι μόνον νοσηλευτὴς τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ συμπαραστάτης τῆς ψυχῆς.

β) Ἡ Μαῖα εἶναι πολύτιμος συνεργάτης καὶ ἐπίκουρος τοῦ ἱατροῦ Μαιευτήρα, τὸ δὲ ἔργο τῆς παρουσιάσεως ἑνὸς ἀρτίου καὶ ὑγιοῦς νεογνοῦ, εἶναι προῖον τῆς κοινῆς προοπάθειας καὶ τῶν δύο.

γ) Εἶναι παράγων τῆς ἀρτίας συνεχίσεως τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ τῆς συνεχοῦς ἀναδημιουργίας της.

δ) Εἶναι σημαντικὸς συντελεστὴς τῆς νοσηλείας τῆς γυναίκας, σὲ ὅλες τὰς φορὰς ποὺ παρουσιάζεται ἡ ἐγκυμοσύνη της, καθὼς καὶ πολύτιμος συμπαραστάτης τῆς μητρότητος.

ε) Εἶναι σπουδαιότατος παράγων φυσικῆς ἐνισχύσεως τῶν βρεφῶν, ἀκόμα δὲ καὶ βελτιώσεως τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους.

στ) Εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ψυχικὸς συμπαραστάτης τῆς Μητέρας, στὴν ὁποία παρέχει ἐνθάρρυνση καὶ ἐν ἀνάγκῃ παρηγορία καὶ ἔτσι τῆς δημιουργεῖ ἓνα περιβάλλον ἀνέσεως, ἡσυχίας καὶ Ἀνθρωπιᾶς.

ζ) Εἶναι ἐπὶ πλέον παράγων ψυχικῆς ἀσφαλείας καὶ ἡρεμίας τῆς ἐγκυμονούσης γυναίκας.

η) Ἐπίσης εἶναι σπουδαῖος συντε-

λεστής τῆς προωθήσεως τῆς τεκτο-
γόνου οἰκογένειας.

θ) Ἡ Μαῖα ἀκόμα συντελεῖ στήν
ἐπιβίωση τοῦ ἔθνους.

ι) Τέλος, ἡ μαῖα εἶναι ἕνας σημαν-
τικός ὑποβοηθητής τῆς ἐθνικῆς ἀμύ-
νης τῆς χώρας στήν ὁποία ζεῖ καί ἐρ-
γάζεται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἀπό τήν παραπάνω σύντομη ἀλλά
βασική ἀνάλυση, συνάγεται ὅτι ἡ κοι-

νωνική σημασία τῆς Μαίας εἶναι ὄχι
συνηθισμένη, ἀλλά ἐξαιρετική
καί πολύπλευρη. Γι' αὐτό τὸ
κράτος θά ἔπρεπε νά προσέξῃ περισ-
σότερο τήν καλύτερη ἐπιστημονική
ἀλλά καί παιδευτική καί ἀνθρωπιστι-
κή κατάρτιση τῆς μαίας. Μὲ αὐτό τὸν
τρόπο φρονοῦμε ὅτι ἡ ἤδη ὑψηλή ἀ-
πόδοση τοῦ λειτουργήματος τῆς
μαίας, θά ἐπεκταθῇ καί θά τελειοποι-
ηθῇ ἀκόμη περισσότερο, πρὸς τὸ συμ-
φέρον τοῦ ἀνθρώπου, τῆς κοινωνίας
καί τοῦ ἔθνους.

ΑΜΝΙΟΚΕΝΤΗΣΙΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε. ΛΩΛΗ

Υφηγητοῦ Α' Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς
Κλινικῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
καὶ Μαιευτηρίου «Ἀλεξάνδρα»

Ἡ ἀμνιοκέντησις ἀποτελεῖ μέθοδον λήψως ἀμνιακοῦ ὑγροῦ.

Διακρίνεται: α) εἰς διατραχηλικὴν καὶ β) εἰς κοιλιακὴν ἀμνιοκέντησιν. Ἡ πρώτη μὲν χρησιμοποιεῖται εὐχερέστερον εἰς κυήσεις 14 ἕως 18 ἑβδομάδων, ἡ δευτέρα δὲ θεωρεῖται ἀσφαλεστέρα ἐπὶ μεγαλύτερων κυήσεων.

Ἡ κοιλιακὴ ἀμνιοκέντησις ἂν καὶ ἐχρησιμοποιήθη διὰ διαγνωστικούς σκοπούς ἀπὸ τὸ 1930 (Menees et al) ἐν τούτοις ἐχρησιμοποιήθη εὐρύτερον μετὰ τὰς ἐργασίας τῶν Brevis (1952) καὶ Liley (1961) ἐπὶ Rhesus εὐαισθητοποιημένων κυήσεων.

Τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἐφαρμόζεται τόσον διὰ διαγνωστικούς ὅσον καὶ διὰ θεραπευτικούς σκοπούς. Ἡ εὐρεῖα χρησιμοποίησις τῆς μεθόδου αὐτῆς εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μελέτην τῶν συστατικῶν τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ κατὰ τὰς διαφόρους φάσεις ἀναπτύξεως τοῦ ἐμβρύου, ἐπὶ φυσιολογικῶν καὶ παθολογικῶν κυήσεων.

ΤΕΧΝΙΚΗ: Ἡ τεχνικὴ τῆς ἀμνιοκέντησεως εἶναι ἀπλή καὶ δὲν προϋποθέτει παραμονὴν τῆς ἐγκύου εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἱατρεῖον, ἐφ' ὅσον τηρηθοῦν ὠρισμένοι κανόνες πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστων συμβαμάτων.

Ἡ ἔγκυος πρέπει νὰ εἶναι νήσις, ἢ ὀυροδόχος κύστις κενὴ καὶ νὰ καθορίζε-

ται ἐκ τῶν προτέρων ἡ θέσις τοῦ πλακοῦντος δι' ὑπερήχων ἢ ἄλλων μέσων. Ἐνδεικνυομένη θέσις ἀμνιοκέντησεως, κατ' ἀρχὴν, εἶναι τὸ μέσον νοητῆς γραμμῆς κατ' ἄλλους τὸ μέσον γραμμῆς ἐκτεινομένης μεταξὺ ὀμφαλοῦ καὶ προσθίας ἄνω μεταξὺ ὀμφαλοῦ καὶ ἡβικῆς συμφύσεως ἢ λαγονίου ἀκάνθης, τούτου ἐξαρτωμένου καὶ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ πλακοῦντος. Ἐπὶ κεφαλικῆς προβολῆς προτιμᾶται ἡ θέσις ὀπισθεν τοῦ ἀνχένος τοῦ ἐμβρύου.

Ὅσάκις ἡ ἀμνιοκέντησις ἐπιχειρῆται κατὰ τὴν 13—14 ἑβδομάδα τῆς κυήσεως, εἶναι σκόπιμον, ἕνα βοηθητικὸ πρόσωπο νὰ πιέξῃ διὰ τῶν δακτύλων τὴν μήτρα ἐκ τοῦ κόλπου, ὥστε αὐτὴ νὰ πλησιάζῃ τὰ κοιλιακά τοιχώματα, προκειμένου ἡ παρακέντησις νὰ καταστῇ εὐχερέστερα. Ἡ βελόνη ἢ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ἀμνιοκέντησιν εἶναι ὁμοία ἐκείνης τῆς σφυονωτιαίας παρακέντησεως, Νο 20 ἢ 22.

ΚΛΙΝΙΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ: Ἡ μελέτη τῶν μεταβολῶν τῆς συνθέσεως τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φυσιολογικῆς κυήσεως, ὠδήγησεν εἰς τὴν δυνατότητα ἐκτιμῆσεως τῆς ὀμαλῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμβρύου, τὸν καθορισμὸν τῆς ὀρμότητος ὡς καὶ τὴν ἔγκαιρον διαπίστωσιν ὠρισμένων παθολογικῶν καταστάσεων αὐτοῦ. Ἀναλυτικότερον, διὰ τῆς μελέτης τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ ἐλέγχεται:

1) Ἡ προγενετικὴ διάγνωσις ἀνωμαλιῶν

περί τὴν διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου. Οὕτω δυνατόν νὰ διαγνωσθῶν ἐγκαίρως: α) χρωμοσωμιακαὶ ἀνωμαλίας, β) μεταβολικαὶ διαταραχαί, γ) προσδιορισμὸς τοῦ φύλου τοῦ ἐμβρύου, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ὀρισμένων κληρονομικῶν ἀνιάτων νόσων συνδεομένων μετὰ τοῦ φύλου τοῦ ἐμβρύου.

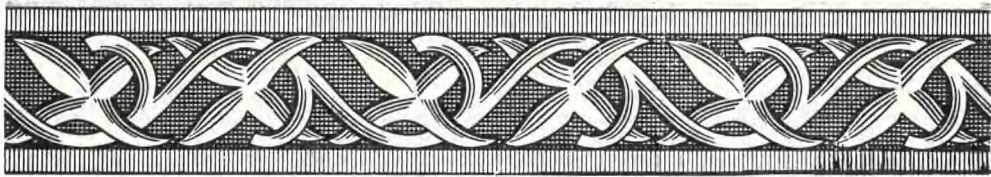
- 2) Ἡ ἐμβρυϊκὴ ὠριμότης: Αὕτη ἐλέγχεται διὰ βιοχημικῶν μετρήσεων ὀρισμένων συστατικῶν τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ ὅπως, α) τῆς κρεατινίνης, β) τῆς χολερυθρίνης, γ) τῶν φωσφωλιπιδίων, δ) τῶν ὀλικῶν πρωτεϊνῶν, ε) τῆς σφύρας καὶ τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος, στ) ὀσμωτικῆς πιέσεως, ζ) τῆς ἑκατοστιαίας ἀναλογίας τῶν πορτοκαλλοχρόων κυττάρων.
- 3) Ἡ ρῆξις τῶν ὑμένων.
- 4) Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ἐνάρξεως τοῦ τοκετοῦ.
- 5) Ἡ διάγνωσις τῆς θέσεως τοῦ πλακοῦντος.
- 6) Ἡ ἐκτίμησις τῆς καλῆς καταστάσεως

τῆς ἐμβρυοπλακουντικῆς μονάδος, ὅπως α) ἡ ἐμβρυϊκὴ δυσχέρεια (distress), β) ἡ βαρῦτης τῆς αἰμολυτικῆς νόσου τοῦ ἐμβρύου καὶ γ) ἡ πλακουντιακὴ ἀνεπάρκεια.

ΕΠΙΠΛΟΚΑΙ: Ἐάν καὶ αἱ ἐπιπλοκαὶ ἐκ τῆς ἀμνιοκεντήσεως εἶναι σπάνια (κάτω τοῦ 1%) πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἐνδεχόμενον ἐμφανισεῶς των καὶ νὰ καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν ἀποφυγὴν των. Αἱ ἐπιπλοκαὶ αὐταὶ δυνατόν νὰ ἐμφανισθῶν:

- α) εἰς τὴν μητέρα: ὡς θάνατος, λοίμωξις, αἰμορραγία, πρῶμος ρῆξις τῶν ὑμένων, πρόωρος τοκετός, λιποθυμία, πρόωρος ἀποκόλλησις τοῦ πλακοῦντος, τρῶσις τῆς οὐροδόχου κύστεως ἢ ἄλλου ἐνδοκοιλιακοῦ ὄργανου, ἐπάδυνος περιτοναϊκῆ ἀντίδρασις, συνεπεία πώσεως τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ εἰς τὴν περιτοναϊκὴν κοιλότητα καὶ
- β) ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου: ὡς θάνατος, τραυματισμός, ἐμβρυομητρικὴ αἰμορραγία, λοίμωξις, πνευμοθώραξ ἢ ὑποδόριον ἐμφύσημα.

ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ ΠΑΛΜΩΝ ΤΩΝ ΕΜΒΡΥΩΝ

W. J. PENDLETON

Μετάφρασις Α. ΡΕΜΟΥΝΔΟΥ (*)

Μαιευτήρος — Γυναικολόγου

Ἡ ἀκρόασις τῶν καρδιακῶν παλμῶν τοῦ ἐμβρύου ἀποτελεῖ ἤδη, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν ἓκ τῶν σημαντικωτέρων βοηθημάτων διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ὀμαλῆς ἐξελίξεως τῆς κύσεως καὶ τοῦ τοκετοῦ. Βασικὸν μειονέκτημα τῆς μεθόδου, ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι ὁ χρόνος ἀκροάσεως εἶναι ἐλάχιστος, ἐὰν οὗτος ἤθελεν συγκριθῆ πρὸς τὴν καθόλου διάρκειαν τοῦ τοκετοῦ.

Ἐπιπροσθέτως δέ, ὑπεισέρχονται ὑποκειμενικοὶ παράγοντες εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν καρδιακῶν παλμῶν, ἰδιαιτέρως, ἐπὶ περιπτώσεως ἀκροάσεως τούτων, ὑπὸ περισσοτέρων τοῦ ἐνὸς προσώπου.

Βεβαίως, ἡ ἀκρόασις τῶν ἐμβρυϊκῶν καρδιακῶν παλμῶν, δυνατὸν νὰ ἀποτελῇ ἱκανοποιητικὸν μέσον διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐξελίξεως τοῦ τοκετοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰατροῦ ἢ τῆς Μαιᾶς, ἀλλὰ αἱ ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου παρακολούθησεως τῆς ἐμβρυϊκῆς ζωῆς εἶναι ἐξαιρετικῶς ἠϋξημέναι, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ συνεχῆς παρακολούθησις τῶν ἐνδομητρικῶν συνθηκῶν, διὰ τὴν ἔγκαιρον διάγνωσιν καὶ ἀσφαλῆ ἀντιμετώ-

πισιν ἐπιπλοκῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐμβρύου, αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ ἐπιδράσουσιν ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς μελλοντικῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ.

Σήμερον ὅλοεν καὶ περισσότερον, ἱατρικὰ κέντρα υἰοθετοῦν τὴν συνεχῆ καταγραφὴν τῶν ἐμβρυϊκῶν παλμῶν, ἐν συνδυασμῶ μετὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ὀρμονοεκκριτικῆς δραστηριότητος τοῦ πλακοῦντος, τὴν βιοχημικὴν καὶ κυτταρολογικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ, τὴν ἀμνιοσκόπησιν, ὡς καὶ τὴν λήψιν δείγματος ἐμβρυϊκοῦ αἵματος, πρὸς ἔλεγχον τῆς ὀξεοβασικῆς ἰσορροπίας.

Τοιοῦτοτρόπως ἐπιτυγχάνεται κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον, ὁ ἐπακριβῆς καθορισμὸς τῆς ἐνδομητρίου καταστάσεως τοῦ ἐμβρύου.

ΜΕΘΟΔΟΙ

Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, κατεβλήθη μεγάλη προσπάθεια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τεχνικῶν μέσων καταγραφῆς, τῶν καρδιακῶν παλμῶν τοῦ ἐμβρύου. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνεται ἡ φωνοκαρδιογραφία, ἡ καταγραφὴ τῶν παλμῶν διὰ χρησιμοποίησεως ὑ-

(*) BRITISH JOURNAL OF HOSPITAL
MEDICINE, APRIL 1970.

περήχων, ή ήλεκτροκαρδιογραφία, δι' έμμέσων και άμέσων μεθόδων, ως και ή τοκογραφία δια καταμετρήσεως τής ένδομητρίου πέσεως.

ΦΩΝΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η φωνοκαρδιογραφία στηρίζεται εις τήν χρησιμοποίησιν εύαισθήτου μικροφώνου, τò όποιον τοποθετείται επί τής κοιλίας τής έπιτόκου, κατά τήν έστίαν άκροάσεως τών έμβρυϊκών παλμών. Η μέθοδος αύτη μέχρι πρότινος ήτο άμφιβόλου άξίας, λόγω αναμίξεως διαφόρων ήχων. Σήμερον όμως, με τήν βελτίωσιν τών ήλεκτρονικών τεχνικών μέσων, έπετεύχθη ή κατασκευή ουσκευών, αί όποϊαι δίδουν ίκανοποιητικά άποτελέσματα.

Δια τής μεθόδου ταύτης τὰ άποτελέσματα είναι ίκανοποιητικά χωρίς νά απαιτείται ή ύπαρξις ειδικευμένου προσωπικοϋ δια τήν έφαρμογήν της. Έπί πλέον δέ, ή άποδοχή τής μεθόδου εκ μέρους τής έπιτόκου είναι άρίστη.

ΚΑΡΔΙΟΣΚΟΠΙΑ ΥΠΕΡΗΧΩΝ

Δια τής έφαρμογής τών υπερήχων έπετεύχθη ή πρώτη διαγνώσις τών έμβρυϊκών παλμών κατά τήν 10ην έβδομάδα τής κυήσεως. Τοιουτοτρόπως έπιτυγχάνεται διαφορική διάγνώσις μεταξύ όμαλης έξελισσομένης κυήσεως και μύλης ή παλινδρόμου.

Πλήν τής καταγραφής τών καρδιακών παλμών δια τών υπερήχων, έπιτυγχάνεται ή άκριβής έντόπισις τής θέσεως τού πλακοϋντος.

Περιγράφονται ουσκευαί δια τών όποίων λαμβάνονται ίκανοποιητικά άποτελέσματα δια συνδυασμοϋ τών υπερήχων μετά έμβρυϊκοϋ ήλεκτροκαρδιογραφήματος.

Οί συγγραφείς υποστηρίζουν ότι ή έφαρμογή φωνοκαρδιογραφίας μετά ήλεκτροκαρδιογραφίας, δίδει περισσότερο ασφαλή άποτελέσματα.

ΕΜΒΡΥΪΚΗ ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έχουν αναπτυχθή κυρίως δύο τεχνικαί έμβρυϊκής ήλεκτροκαρδιογραφίας. Η έμμεσος μέθοδος, ή όποία έφαρμόζεται από άρκετών έτών (1958). Αύτη εκτελείται δια τής τοποθετήσεως ήλεκτροδίων κατά τήν περιοχήν τής κοιλίας τής έπιτόκου. Η μέθοδος είναι άπλη και εύκόλως άποδεκτή εκ μέρους τών έπιτόκων, έμφανίζει όμως δυσκολίας εις τήν έπεξήγησιν τών συνθέτων μητρικών και έμβρυϊκών ήλεκτροκαρδιογραφικών έπαρμάτων, τὰ όποια λαμβάνονται.

Τα τελευταία συγκαλύπτονται υπό τών μεγαλυτέρου εύρους μητρικών. Προσέτι δέ έξωτερικαί έπιδράσεις δυσχεραίνουν έτι περαιτέρω τήν εκτίμησιν τών εύρημάτων. Πάντως δια τής μεθόδου αύτης έπιτυγχάνεται ή διάγνωσις τής κυήσεως, ή διαπίστωσις πολυδύμου κυήσεως, άνώμαλοι προσβολαί τού έμβρύου και πιθανόν άναγνώρισις έμβρυϊκών καρδιακών άνωμαλιών.

Προσφάτως, δια τής χρησιμοποίησεως ύποδοριώς τοποθετουμένων ήλεκτροδίων, έλήφθησαν σημαντικώς βελτιωμένα άποτελέσματα.

Η ποιότης καταγραφής τού ΗΚΓ δυνατόν νά βελτιωθή περαιτέρω, δι' άπ' εύθείας έφαρμογής ήλεκτροδίων επί τού έμβρύου. Ο Caldeyro — Barcia (1966) περιέγραψε μέθοδον έφαρμοζομένην κατά τήν κύησιν και τοκετόν δια τοποθετήσεως ειδικής βελόνης - ήλεκτροδίου μέσω τών κοιλιακών τοιχωμάτων και τής μήτρας.

Περισσότερον άποδεκτή και χρησιμοποιουμένη μέθοδος είναι ή τοποθέτησις ήλεκτροδίου επί τής προβαλούσης μοίρας τού έμβρύου δια τού τραχηλικού στομίου και τών μεμβρανών.

Έχουν γραφή πολλά σχετικώς με τὰ συμπλέγματα, τὰ όποια λαμβάνον-

ται υπό τῶν διαφόρων τύπων ἠλεκτροκαρδιογράφων. Κατεβλήθησαν προσπάθειαι πρὸς καθορισμὸν τῶν εἰδικῶν μεταβολῶν τοῦ ἐμβρυϊκοῦ ἠλεκτροκαρδιογραφήματος, αἱ ὁποῖαι παρατηροῦνται ἐπὶ ἐμβρυϊκῆς δυσφορίας, ὑπερριμότητος καὶ ἄλλων παθολογικῶν καταστάσεων τοῦ ἐμβρύου. Πάντως διὰ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν 9.000 περίπου ἐπαρμάτων, τὰ ὁποῖα καταγράφονται ἐντὸς μιᾶς ὥρας, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ὑπαρξίς ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ. Διὰ τοῦτο τὰς περισσοτέρας φορὰς περιορίζομεθα εἰς τὴν ἀπλὴν παρακολούθησιν τοῦ καρδιακοῦ ρυθμοῦ.

ΤΟΚΟΓΡΑΦΙΑ

Διὰ τὴν καλυτέραν ἐκτίμησιν ἠλεκτροκαρδιογραφικῶν εὐρημάτων εἶναι ἀπαραίτητος ἡ σύγχρονος καταμέτρησις τῆς ἐνδομητρικῆς πιέσεως. Τοῦτο δὲ ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ τοκογράφου.

ΚΑΡΔΙΑΚΟΣ ΕΜΒΡΥΪΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ

Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ καρδιακοῦ ρυθμοῦ ἀπαιτεῖται μέτρησις διαρκείας τουλάχιστον 10' λεπτῶν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν συστολῶν διάστημα.

Φυσιολογικὸς θεωρεῖται ὁ ρυθμὸς 120—160/1'.

Μετρία ταχυκαρδία 161—180/1'.

Ἐξεσημασμένη ἄνω τῶν 181/1'.

Μετρία βραχυκαρδία μεταξὺ 100—119/1' καὶ

Ἐξεσημασμένη κάτω τῶν 99/1'.

Ὅρια ἀνωμαλιῶν καρδιακοῦ ρυθμοῦ:

Ἐλαχίστη 5 παλμοὶ ἢ ὀλιγότεροι τοῦ κανονικοῦ κατὰ λεπτόν.

Συνήθης 6—10 ἀνά λεπτόν.

Μετρία 11—25 ἀνά λεπτόν.

Ἐξεσημασμένη μεγαλύτερα ἀπὸ 25 παλμοὺς κατὰ λεπτόν.

Περιοδικαὶ μεταβολαὶ ρυθμοῦ χαρακτηρίζονται μεταβολαὶ διαρκείας ἀπὸ 20' ἕως 10'.

ΚΛΙΝΙΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ

Ἡ διάγνωσις τῆς κυήσεως δύναται νὰ γίνῃ μετὰ βεβαιότητος μετὰ τὴν δεκάτην ἑβδομάδα.

Ἄνωμαλία τῆς κυήσεως ὅπως ὕδατιδώδης μύλη ἢ παλίνδρομος, διαπιστοῦται ἐμμέσως διὰ τῆς μὴ ἀνευρέσεως καρδιακῶν παλμῶν.

Δίδυμος κύσις διαγιγνώσκεται διὰ τῆς ἀνευρέσεως δύο διακρινομένων ἀπ' ἀλλήλων ἠλεκτροκαρδιογραφικῶν συμπλεγμάτων.

Εἰς σπανίας περιπτώσεις εἶναι δυνατὸν διὰ τοῦ ΗΚΓ νὰ διαπιστωθῶν συγγενεῖς καρδιοπάθειαι.

Μετὰ τὴν 24ην ἑβδομάδα ἱκανοποιητικαὶ ἐγγραφαὶ λαμβάνονται δι' ἔξωτερικοῦ φωνοκαρδιογράφου.

Συνιστᾶται ἐπὶ παθολογικῶν περιπτώσεων κυήσεως συχνὸς φωνοκαρδιογραφικὸς ἔλεγχος, ὡς ὑποβοηθητικὴ μέθοδος.

Ἐπίσης ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ἐμβρύου εἰς τὴν ἐνδοφλέβιον χορήγησιν ὀξυτοκίνης διὰ τῆς συνεχοῦς καταγραφῆς τῶν καρδιακῶν παλμῶν, ὑποβοηθεῖ εἰς τὴν ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἀκολουθητέας ἀγωγῆς.

Ἰσοαύτως, ἐπὶ μαιευτικῶν ἐπιπλοκῶν ὡς ἡ πρόωρος ρῆξις τῶν ὑμένων, ὁ πρόωρος τοκετός, αἱ αἱμορραγίαι κατὰ τὸ τρίτον τρίμηνον τῆς κυήσεως, ἐπιβάλλεται ἡ συνεχῆς παρακολούθησις, ἣτις συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐκτίμησις τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμβρύου.

Τοιουτοτρόπως, δύναται νὰ ἐπιλεγῇ ἡ πλέον κατάλληλος μέθοδος ἀντιμετώπισεως τῶν ἀνωτέρω ἐπιπλοκῶν.

Ἐπὶ προσπαθείας ἀναστολῆς τῶν συστολῶν τῆς μήτρας, διὰ ἐνδοφλεβίου χορηγήσεως ὑδροχλωρικῆς ἰσοξουπρίνης, εἶναι δυνατὴ ἡ παρακολούθησις τυχὸν ἀνασταλτικῆς δράσεως, διὰ τῆς

συνεχοῦς καταγραφῆς καρδιακοῦ ρυθμοῦ τοῦ ἔμβρυου.

Ἐπίσης, εἰς τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον πρόκλησιν τοκετοῦ εἴτε διὰ τεχνικῆς ρήξεως τῶν ὑμένων, εἴτε δι' ὄξυτοκίνης, συνεχῆς παρακολούθησις συμβάλλει εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ρύθμισιν τῶν ἐπιτόκων.

Ἄλλὰ ἀκόμη καὶ ἐπὶ φυσιολογικοῦ τοκετοῦ, συνιστᾶται, ἢ ἐπὶ τουλάχιστον 20' συνεχῆς παρακολούθησις τῶν καρδιακῶν παλμῶν τοῦ ἔμβρυου.

Ἐπίσης ἐπὶ κεχρωσμένου ἀμνιακοῦ ὑγροῦ, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ἣτις χαρακτηρίζεται ὡς περίπτωσις «ὕψηλοῦ κινδύνου», ἐπιβάλλεται ἡ συνεχῆς παρακολούθησις καὶ καταγραφὴ τῶν ἐμβρυϊκῶν παλμῶν, πιθανὸν ἐν συνδυασμῷ μετ' ἄλλων μεθόδων ὡς τῆς λήψεως ἐμβρυϊκοῦ τριχοειδικοῦ αἵματος διὰ τῆς μεθόδου τοῦ Saling.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ συνεχῆς καταγραφὴ τῶν καρδιακῶν παλμῶν, ἐπι-

τρέπει τὴν καλύτεραν παρακολούθησιν τῆς ἐπιτόκου, ἐν συνδυασμῷ βεβαίως καὶ μετὰ τῶν ἄλλων διαγνωστικῶν μεθόδων, ὡς τῆς καταμετρήσεως οἰστρίολης εἰς τὰ οὔρα, τῆς ὀξεοβασικῆς ἰσορροπίας τοῦ ἔμβρυου καὶ τῆς φασματοσκοπικῆς ἀναλύσεως τοῦ ἀμνιακοῦ ὑγροῦ. Βεβαίως, ἡ μέθοδος εἶναι πολυδάπανος καὶ ἀπαιτεῖ ἐξησκημένον προσωπικόν, διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποτελεσμάτων καθ' ὅλον τὸ 24ωρον.

Τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συνεχοῦς παρακολούθησεως τῶν ἐμβρυϊκῶν παλμῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθοῦν εἰσέτι.

Δὲν ἀνεμένετο βεβαίως νὰ παρατηρηθῆ ὑπερβολικὴ ἐλάττωσις τῆς περινεογνικῆς θνησιμότητος εἰς κέντρα, τὰ ὁποῖα ἤδη εἶχον ἐπιτύχει χαμηλὴν τοιαύτην κατὰ τὸ παρελθόν.

Γεγονὸς παραμένει ὅτι διὰ τῆς συνεχοῦς παρακολούθησεως ἐπιτυγχάνεται ἔγκαιρος διαπίστωσις παθολογικῶν καταστάσεων κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτῶν, ὥστε νὰ δίδεται εὐχέρεια χρόνου διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισίν των.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ SEMMELWEIS

“Ένας μεγάλος εϋεργέτης τῆς ἀνθρωπότητας

ΑΝΑΣΤ. ΝΑΤΣΟΥΛΙΔΗ
Μαιευτῆρος — Γυναικολόγου

Ἡ ἱστορία τῆς μολυσματικότητας τοῦ ἐπιλοχείου πυρετοῦ εἶναι μία ἀπὸ τὶς πρὸ ἐνδιαφέρουσες στὴν ἱατρικὴ. Σὲ κανένα πεδίο τῆς ἱατρικῆς τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τῆς μόλυνσεως δὲν ἦταν τόσο τραγικὰ ὅσο στὴ μαιευτικὴ. Ὁ ἐπιλόχειος πυρετὸς εἶχε γίνῃ ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν ἐπιτόκων γυναικῶν, ἰδιαίτερα στὰ νοσοκομεῖα.

Ὁ ἄνθρωπος στὸν ὁποῖο ὀφείλεται ἡ ἐπανάστασι στὴν ἱατρικὴ τοῦ 19ου αἰῶνα, ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸν ὁποῖο εἶπαν ὅτι ὑπῆρξε «ὁ πρὸ τέλειος πρὸς πέρασε ποτὲ τὸ κατῶφλι τοῦ βασιλείου τῆς ἐπιστήμης», ὁ Louis Pasteur (1822—1895), δὲν εἶχε ἀνακαλύψει ἀκόμη τὰ μικρόβια.

Οἱ πρὸ παράδοξες θεωρίες εἶχαν προταθεῖ γιὰ τὴν προέλευσι τοῦ ἐπιλοχείου πυρετοῦ, ἀκόμη καὶ ἡ ὑπόθεσι ὅτι ὀφείλετο σὲ ὠρισμένα φαγητὰ ἢ στὴν ὀσμὴ ὠρισμένων λουλουδιῶν.

Στὴν Πανεπιστημιακὴ Μαιευτικὴ Κλινικὴ τῆς Βιέννης, ὅμως, ὁ ἱατρός Ἰγνάτιος Φίλιππος Semmelweis δὲν μπορούσε νὰ δικαιολογήσει οὔτε καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὴν αἰτία τοῦ ἐπιλοχείου πυρετοῦ στὶς παράδοξες αὐτὲς θεωρίες.

Εἶχε γεννηθεῖ στὴν Οὐγγαρία τὸ 1818 καὶ εἶχε σπουδάσει νομικὴ καὶ ἱατρικὴ καὶ εἶχε πάρῃ καὶ τὴν ἐιδικότητα τοῦ μαιευτῆρος. Ἀπὸ βοηθὸς ἀκόμη, εἶχε δεῖ καὶ εἶχε ζήσει τὴν τρομακτικὴ θνησιμότητα τοῦ

ἐπιλοχείου πυρετοῦ. Ἡ θνησιμότης, ὅμως, αὐτὴ χειροτέρευε ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον.

Τὸ 1840 ἡ Μαιευτικὴ Κλινικὴ τῆς Βιέννης χωρίστηκε σὲ δύο κλινικές: στὴν

Α', ὅπου ἔκαναν ἄσκησι μόνον οἱ φοιτητὲς τῆς ἱατρικῆς καὶ στὴν Β', ὅπου σπούδαζαν μόνον μαῖες. Αὐτὸς ὁ διαχωρισμὸς ἔδωσε στὸν παρατηρητικὸ καὶ λεπτολόγο Semmelweis τὴν λύσι. Παρατήρησε, λοιπόν, ὅτι εἰς τὴν Α' Κλινικὴ, ὅπου ἔκαναν ἄσκησι οἱ φοιτητὲς πρὸς ἔρχονταν συνήθως

μετά από την άσκησί τους στο άνατομείο, χωρίς καν να πλύνουν τὰ χέρια τους και εξέταζαν τις επίτοκες και τις λεχωίδες, ή θνησιμότης ήταν πολὺ μεγάλη. Ἐνῶ στήν Β' Κλινική, ὅπου ήσοῦντο αἱ μαῖες, ἀντίθετα, ήταν μικρή. Ἐπιβεβαίωσε, ὁμως, καλύτερα τήν παρατήρησί του ὅταν ὁ φίλος του καθηγητής τῆς παθολογικῆς ἀνατομικῆς στό Πανεπιστήμιο τῆς Βιέννης Kolletschka, κατὰ τήν διάρκεια μιᾶς νεκροτομῆς τραυματίσθηκε τυχαῖα ἀπό τὸν βοηθό του και πέθανε με τὰ ἴδια συμπτώματα πού παρουσίαζαν και πέθαιναν αἱ λεχωίδες. Χαρακτηριστικά ὁ Semmelweis ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Ὁ θάνατος τοῦ Kolletschka τόσο με συνετάραξε, ὥστε εἰς τὸ ἀναστατωμένο πνεῦμα μου προσέβαλε ἐμφανέστατα ή ταυτότης τῆς νόσου ἀπό τήν ὁποία ὁ Kolletschka ἀπέθανε, πρὸς ἐκείνη πού εἶδα νὰ πεθαίνουν πολλές ἑκατοντάδες λεχωίδων, διότι και αἱ λεχωίδες πέθαιναν ἀκριβῶς ὅπως και ὁ Kolletschka, ἀπό φλεβίτιδες, πλευρίτιδες, περικαρδίτιδες, περιτονίτιδες και μηνιγγίτιδες».

Ἐφθασε δὲ στό συμπέρασμα ὅτι στὰ πτώματα ὑπῆρχε «κάτι» με τὸ ὁποῖο ἐμολύνοντο τὰ χέρια τῶν φοιτητῶν, πού κατὰ τήν στιγμή τῆς κολπικῆς ἐξετάσεως τὸ μετέδιναν στῆς ἐπίτοκες και στῆς λεχωίδες. Τότε, πρῶτος αὐτός, σύστησε στοὺς φοιτητῆς πού ἔρχονταν στό Μαιευτήριο τὰ ἑξῆς:

«Μὴ μεταφέρετε ἀπ' ἔξω στῆς γυναῖκες πού γεννοῦν και στῆς λεχωίδες, με τὰ χέρια σας, ἀποσυντεθημένες ζωϊκῆς ὕλης. Καθαρίζετε τὰ χέρια και τὰ ἐργαλεῖα σας κατὰ τῆς μαιευτικῆς ἐπεμβάσεις, με διάλυμα χλωριούχου ἄσβεστου, μέχρις ὅτου καταστή ἀπόλυτα βέβαιο ὅτι αἱ ἐπικίνδυ-

νες ὕλες πού τυχόν ὑπάρχουν στὰ χέρια σας και στὰ ἐργαλεῖα σας εἶναι ἐντελῶς κατεστραμμένες».

Ἄλλὰ μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ὁ Semmelweis ἐδιώγηκε ἀπὸ τήν κλινική με τήν κατηγορία ὅτι εἰσάγει καινὰ δαιμόνια στήν ἱατρική. Ἡ κατάσταση αὐτὴ τὸν συνετάραξε τόσο πολὺ ψυχικά ὥστε ἔπαθε νευρικό κλονισμό και γύριζε στοὺς δρόμους προσπαθώντας νὰ ἐπιβάλλη πλέον στοὺς περαστικούς τὴ γνώμη του λέγοντας σ' αὐτούς:

«Ἐρωτῶ ἐσένα οἰκογενειάρχη, γνωρίζεις τί κάνεις ὅταν καλεῖς κοντὰ στήν ἐπίτοκο γυναῖκα σου για τήν ἀπελευθέρωσί της τὸν ἱατρὸ ή τήν μαῖα; Μάθε, λοιπόν: Ἐὰν δὲν ἐπιθυμῆς, ἐσὺ μὲν νὰ ἀπομείνης χῆρος, τὰ δὲ παιδιά σου νὰ στερηθοῦν τήν μητέρα τους, ἀγόρασε με λίγα χρήματα χλωριούχο ἄσβεστο, διάλυσέ την σὲ νερὸ και ἀπαγόρευσε στὸν ἱατρὸ και στὴ μαῖα νὰ ἐξετάσουν τὴ σύζυγό σου ἐσωτερικῶς με τὰ δάκτυλα ἐκτὸς ἀπόλυτου ἀνάγκης, ὁπότε και πάλι νὰ τοὺς ὑποχρεώσεις ὑπὸ τήν ἄμεση ἐπιβλεψί και ἐπιτήρησί σου νὰ καθαρίσουν προηγουμένως τὰ χέρια τους τόσο καλά ὥστε νὰ ἀπαστραπτουν ἀπὸ καθαριότητα».

Ἡ θαρραλέα αὐτὴ υπεράσπισί του για τήν ἀσηψία, ἀνοῖξε μιὰ νέα ἐποχὴ στήν ἱστορία τῆς μαιευτικῆς.

Τώρα ὁ ἱατρός, πού ὁ Λουκιανὸς εἰρωνευόταν σάν «μυριστὴ ἀγγείων και ριζοσυλλέκτη» εἶχε νικήσει τὸν ἐπιλόχειο πυρετό.

Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ τὸν ἔκλεισαν σὲ ἓνα ἄσυλο φρενοβλαθῶν ὅπου, κατὰ παράδοξο σύμπτωσι, πέθανε τὸ 1865 σὲ ἡλικία 47 ἐτῶν, ἀπὸ μόλυνσι (σηψαιμία)!

Η ΦΑΙΝΥΛΚΕΤΟΝΟΥΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΙΩΝ

ΝΤΙΝΑΣ ΣΙΜΩΤΑ — ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
Μαίας υπευθύνου Ίνστ. Υγείας του Παιδιού
Νοσοκομείου Παιδών «Άγία Σοφία»

Πριν από μερικά χρόνια το Ίνστιτούτο Υγείας του Παιδιού άρχισε, δειλά - δειλά, να κάνει τα πρώτα του βήματα για την άνιχνευση της νόσου φαινυλκετονουρίας στα νεογέννητα της Ελλάδας, σε 3 μεγάλες μαιευτικές μονάδες της Άθήνας: Μ. ΜΗΤΕΡΑ, Μ. ΑΘΗΝΩΝ και Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.

Λίγο άργότερα και μετά τα πρώτα καλά άποτελέσματα, το Ύπουργείο Κοινωνικών Ύπηρεσιών παραδέχθηκε την σκοπιμότητα στη λήψη αυτού του προληπτικού μέτρου και άποφάσισε την έπιχορήγησή του, αναθέτοντας την εκτέλεσή του στο Ίνστιτούτο Υγείας του Παιδιού το όποιο και το είχε ξεκινήσει. Τότε μου ζήτησαν να βοηθήσω σ' εκείνη τή καινούργια προσπάθεια, μιά και ή κύρια άπασχόλησή μου στα χρόνια της καριέρας μου ως Μαίας ήταν τα νεογνά.

Παρ' όλο πού μου έξηγήσαν τί ήταν εκείνο πού μου ζητούσαν και για πιά σκοπό γινόταν, δέν είχα συνειδητοποιήσει ακόμη τί έσήμαινε φαινυλκετονουρία. Δυσκολεύτηκα πολύ στην άρχή να μάθω ακόμα και τή λέξη να προφέρω σωστά. "Όσπου μιά μέρα, αντίκρισα το κακό πού φέρνει στα παιδιά με όλη του τήν τραγικότητα. Είδα για πρώτη φορά τα φαινυλκετονουρικά παιδιά πού ή Διευθύντρια του Τμήματος Ένδογενών Μεταβολικών Νο-

σημάτων κ. Τσαγγαράκη παρακολουθούσε στο Ίνστιτούτο και τους έκανε και τήν ειδική θεραπεία πού χρειαζόταν, διότι είναι ή παιδίατρος πού έχει άσχοληθεί στην Ελλάδα με τήν φαινυλκετονουρία.

Θυμάμαι ένα πρωινό είδα να μπαίνει στο Ίνστιτούτο μιά πρόωρα γερασμένη μητέρα, κρατώντας στην άγκαλιά της ένα κοριτσάκι πού κτυπιόταν και ούρλιαζε με ένα τρόπο τελείως άφύσικο για ένα παιδάκι. Ήταν ή Β.Μ. από τήν Κόρινθο και ήταν τότε δύο χρονών. Με όλο το σπαραγμό πού έκλεινε ή φωνή της, μās διηγήθηκε ή μητέρα το ιστορικό της και ότι έντελώς τυχαία έμαθε πώς στο Ίνστιτούτο «κάνουν καλά τα καθυστερημένα παιδιά» γι' αυτό μās το έφερε. Οί έξετάσεις έδειξαν άμέσως πώς ήταν φαινυλκετονουρία. Ή κ. Τσαγγαράκη με κάλεσε και μου μίλησε για τή συγκεκριμένη εκείνη περίπτωση, τί έφταιγε πού έφθασε σ' αυτό το σημείο το παιδί και πώς μπορούσε να μίν είχε φθάσει άν ή άρρώστεια είχε διαγνωσθεί τις πρώτες ήμέρες της ζωής του. Τώρα δυστυχώς, μου είπε, είναι άργά. Το κακό έχει συμβεί και δέν μπορεί πιά να διορθωθεί.

Έτσι, άρχισα να καταλαβαίνω τί σημαίνει φαινυλκετονουρία. Σημαίνει κάτι πού μόνο μιά μητέρα πού έχει φαινυλκετονουρικό παιδί μπορεί να ξέρει και πού

ἔχει τὴ μεγάλη ἀτυχία νὰ τὸ μεγαλώνει χωρὶς νὰ τὴν καταλαβαίνει. Εἶδα καὶ ἄλλες εἰκόνες παιδιῶν καθυστερημένων ἀπὸ φαινυλκετονουρία μὲ διάφορες μορφές βαρῦτητας. Ἀπὸ μιὰ συνηθισμένη μικρὴ καθυστέρηση μέχρι πὺν νὰ εἶναι φυτὰ ἢ νὰ μοιάζουν μὲ μικρὰ θηρία πὺν ἀδύνατο νὰ σταθοῦν πουθενά. Αὐτὲς οἱ μορφές εἶναι ἀνάλογες μὲ τὴ βλάβη πὺν ἔχει προκαλεῖται ἡ ἀρρώστεια στὸν ἐγκέφαλό τους.

Μὲ ζῶση τὴν πλῆον ἐντύπωση τῆς πραγματικότητος συνέχισα νὰ δουλεύω μὲ συνείδηση γιὰ τὸ τί κάνω καὶ τί προσφέρω κ' ἔβαλα σκοπὸ τῆς ζωῆς μου νὰ βοηθήσω στὸ λιγότεμα αὐτοῦ τοῦ κακοῦ.

Ὅταν μοῦ ζήτησαν νὰ γράψω κάτι στὸ περιοδικό μας παρ' ὄλο πὺν δὲν ἔχω τάλεντο συγγραφῆς τὸ δέχθηκα γιὰτὶ σκέφθηκα πὺς θᾶπρεπε ὄλες οἱ μαῖες νὰ μάθουν πόσο καὶ ἐκεῖνες, πρὸ πάντων ἐκείνες, μποροῦν νὰ βοηθήσουν ὡστε ἔνας σημαντικὸς ἀριθμὸς παιδιῶν τῆς χώρας μας νὰ μπεινὶν στὸ κόσμον μας ὡπως καὶ τὰ ἄλλα φυσιολογικὰ παιδιὰ.

Καὶ πάλι ἓνα ἄλλο κοριτσάκι μὲ ἓνα ἔξυπνο προσωπάκι μοῦρχεται στὸ νοῦ. Εἶναι ἡ μικρὴ Νίκη ἀπὸ τὴν Ἀθήνα: Εἶχε τὴν τύχη νὰ γεννηθεῖ στὸ Μ. ΑΘΗΝΩΝ, τότε πὺν ἐλέγχσαμε μόνο τὰ 3 μεγάλα Μαιευτήρια. Διαγνώσθηκε ἡ ἀρρώστεια τῆς τὴν ἡμέρα πὺν ἔφρευγε ἀπὸ τὸ μαιευτήριο δηλαδὴ τὴν 5ῃ ἡμέρα τῆς ζωῆς τῆς. Ἀκολούθησε ἡ εἰδικὴ θεραπεία ἀπὸ τὴν κ. Τσαγγαράκη καὶ σήμερα, πὺν ἡ Νίκη εἶναι 3 χρονῶν κ' ἔρχεται στὸ Ἰνστιτοῦτο μὲ τὴ μητέρα τῆς, διότι συνεχίζει τὴν θεραπεία τῆς, μᾶς γεμίζει ὄλους χαρὰ μὲ τὰ γέλια τῆς καὶ τὶς χαρὲς τῆς. Μίλησα γιὰ τὴ Νίκη ἐπειδὴ εἶναι ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν βλέπουμε συχνότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα ὁμοιά τῆς παιδάκια τῆς ἐπαρχίας. Ἔχουμε 4 τέτοια πὺν ἐξακριβώθηκαν ἀπὸ τὴ γέννησή τους καὶ ὄλα εἶναι ἀπόλυτα φυσιολογικά. Τίποτε δὲν θυμίζει σ' αὐτὰ τὴν φαινυλκετονουρία παρὰ μόνο τὸ ξανθὸ χρῶμα τῶν μαλλιῶν τους.

Στὸ Ἰνστιτοῦτο κυκλοφορεῖ ἓνα βιβλια-

ράκι πὺν τὸ ἔγραψε ἡ κ. Τσαγγαράκη. Περιγράφει ἄπλά καὶ μὲ πολὺ σαφήνεια (γιὰ νὰ εἶναι ἀπὸ ὄλους κατανοητὸ) τί εἶναι φαινυλκετονουρία καὶ οἰδιήποτε ἔχει σχέση μὲ αὐτὴ, ὡστε νὰ ικανοποιεῖται καὶ τὸ ἐπιστημονικὸ ἐνδιαφέρον τῆς Μαίας. Ἐκεῖ βλέπει κανεῖς ὅτι μιὰ τόσο καταστροφικὴ ἀρρώστεια μπορεῖ νὰ προληφθεῖ ἄπλά, εὔκολα, φθάνει νὰ σκεφτόμαστε ὅτι κάθε ἀπόλυτα φυσιολογικὸ νεογνὸ μπορεῖ νὰ κρῦβει αὐτὴ τὴν φοβερὴ ἀρρώστεια. Γιὰτὶ τίποτε δὲν δείχνει τὴν ὑπαρξὴ τῆς. Μόνο ὅταν εἶναι ἤδη ἀργά, ὅταν ἔχει δηλαδὴ ἤδη γίνεῖ ἐγκεφαλικὴ βλάβη, ἀποκαλύπτεται ἀπὸ μόνη τῆς, μὲ σπασμούς καὶ διανοητικὴ καθυστέρηση.

Στὸ βιβλιαράκι ἐξηγεῖται ἐπίσης πολὺ παραστατικὰ ὁ τρόπος συλλογῆς τῶν δειγμάτων αἵματος καὶ ὄλη ἡ διαδικασία τῆς συνεργασίας τοῦ Ἰνστιτοῦτου μὲ τὶς Μαῖες καὶ τὶς Μαιευτικὲς Μονάδες. Εἶναι δὲ στὴ διάθεση κάθε μαίας πὺν θὰ τὸ ζητήσῃ. Ὅπως θὰ διαβάσουν λοιπὸν οἱ μαῖες στὸ ἔντυπο, ἡ διάγνωση τῆς νόσου πρέπει νὰ γίνεῖ τὴν 4—5 ἡμέρα ζωῆς τοῦ νεογεννήτου καὶ ἐπομένως οἱ σταγόνες πρέπει νὰ παρθοῦν ἐκεῖνο τὸ διάστημα πὺν ἔχουν τὴ μητέρα καὶ τὸ παιδί κοντὰ τους, κυρίως δὲ τὴν ἡμέρα πὺν φεύγουν ἀπὸ τὴν κλινικὴ. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ φροντίδα τῆς μαίας μόνο ἡ λήψη τῶν σταγόνων· εἶναι καὶ κάτι ἄλλο ἐξ ἴσου σημαντικό.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας μας, οἱ μητέρες ἂν θέλετε, δὲν εἶναι εὐαισθητοποιημένες ἀρκετὰ γύρω ἀπὸ τὴν προληπτικὴ ἰατρικὴ καὶ μάλιστα τῶν νεογεννήτων. Ἡ μέχρι τώρα ἐμπειρία μας ἔδειξε ὅτι οἱ περισσότερες μητέρες θεωροῦν τάλαιπωρία γιὰ τὸ παιδί τους ἓνα μικρὸ τίμπημα πὺν χρειάζεται γιὰ νὰ παρθοῦν οἱ σταγόνες τοῦ αἵματος καὶ δὲν γνωρίζουν ὅτι ἀπὸ τὶς σταγόνες αὐτὲς μπορεῖ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τάλαιπωρίας πὺν θὰ βασανίζον ἐκεῖνες καὶ τὸ παιδί σ' ὄλη τους τὴ ζωὴ. Ἐπὶ πλέον πιστεύουν ὅτι οἱ γιατροὶ θέλουν νὰ κάνουν «πειράματα» καὶ ἀρνοῦν-

ται πεισματικά να διαθέσουν το παιδί τους για το «πείραμα». Από όλα αυτά και άλλα παρόμοια προκύπτει ότι η μαϊα πρέπει να διδάξει τις μητέρες ώστε να πεισθούν για τη σκοπιμότητα και χρησιμότητα του μέτρου. Πρέπει κάποτε ή Έλληνίδα μητέρα να φθάσει στο επίπεδο της Άγγλίδας και Γερμανίδας μάνας που θεωρούν πολύ φυσικό να εξετάζεται το παιδί τους, προτού φύγει από το μαιευτήριο, για τις αρρώστιες που μπορούν να διαγνωσθούν εκείνο το διάστημα, γιατί δεν είναι μόνο η φαινοκετονουρία που μπορεί να ανακαλυφθεί από τις σταγόνες που παίρνουν με ένα τσίμπημα και την ίδια κάρτα. Είναι μια σειρά από αρρώστιες. Το Ίνστιτούτο τώρα είναι σε θέση να ελέγχει και την έλλειψη ένζυμου των παιδιών που όπως γνωρίζουν οι μαίες προκαλεί τον αιμολυτικό ίκτερο όταν έλθουν σε επαφή τα παιδιά με ναρθαλίνη και άλλες ούσιες. Αργότερα θα γίνονται και άλλες εξετάσεις όπως αιμοσφαιρινοπάθειες κλπ.

Το πρόγραμμα προληπτικού ελέγχου των νεογεννήτων επεκτείνεται σταδιακά σε όλη τη χώρα. Τώρα ελέγχονται οι νομοί Άττικής, Θεσσαλονίκης, Αχαΐας και Ηλείας ακολουθεί η κεντρική Ελλάδα και σιγά - σιγά θα εφαρμοσθεί σε όλη τη χώρα.

Το Ίνστιτούτο ευχαρίστως μπορεί να

δίνει οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί από τη μαϊα που δεν περιμένει να μπει και η δική της περιοχή στο πρόγραμμα αλλά που, αν θέλει, μπορεί και να αρχίσει μόνη της αφού εφοδιασθεί από το Ίνστιτούτο με το ανάλογο υλικό και τη σχετική κατατόπιση (*).

Τελειώνω με την παράκληση στις μαίες συναδέλφους μου, όπου κι αν βρίσκονται, σε όποιο σημείο του Έλληνικού χώρου, να μην αφήνουν κανένα παιδί να φεύγει από τα χέρια τους χωρίς να του πάρουν τις σταγόνες το αίμα που χρειάζεται, χωρίς πολύ δουλειά, έντελως δωρεάν, και με μόνο λίγη καλή θέληση, αφού πρώτα θα έχουν καταλάβει οι ίδιες καλά πόσο ευεργετούν τον τόπο μας με το να βοηθήσουν ώστε να λιγосτεύουν τα καθυστερημένα παιδιά μέσα στην Έλληνική οικογένεια.

(*) Στο τεύχος αυτό του «Έλευθώ» που έχει παραλήπτη μαϊα έσωκλείεται και έντυπο του Ίνστιτούτου Ύγείας του Παιδιού, με σχετικές πληροφορίες και οδηγίες ενεργείας. Όσες μαίες επιθυμούν να προσφέρουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους και σ' αυτό το σπουδαίο έργο μπορούν να γράψουν στο Ι.Υ.Π. στο Νοσοκομ. Παιδών «Άγ. Σοφίας», Αθήνα 608 και θα λάβουν ό,τι τους χρειάζεται. Μαίες που τυχόν δεν λάβουν το προαναφερόμενο έντυπο μπορούν να το ζητήσουν απ' ευθείας από το Ι.Υ.Π.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ἐπὶ τοῦ τεραστίου προβλήματος τῆς προληπτικῆς ὑγιεινῆς θὰ ἤμποροῦσαν νὰ γραφοῦν παραπολλὰ καὶ χρήσιμα τόσο γιὰ τὴν ἀναγκασιότητά της ὅσο καὶ γιὰ τὸν ἀποδοτικώτερο τρόπο ἐφαρμογῆς της. Ἴσως, προσεχῶς, ἀπασχολήσουν οἱ σελίδες τοῦ «Ἐλευθώ» εἰδικοὺς ἐπιστήμονες τοῦ κύκλου του μὲ τὸ μεγάλο τοῦτο θέμα καὶ εἰδικώτερα στὸν τομέα τῶν ἐνδιαφερόντων του, δηλαδή: γυναῖκα - μητρότης - παιδί.

Ὡστόσο παραθέτει τώρα χάριν ἐνημερότητος περιληπτικὰ σημεῖα ποὺ ἀφοροῦν στὸ θέμα αὐτὸ μὲ ἀφορμὴ τὸ σχετικὸ Διεθνὲς Συνέδριο ποὺ ἔγινε στὴν Ἀθήνα.

ΤΟ Β' ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ἐληξαν στὶς 15 Μαΐου οἱ ἐργασίες τοῦ 2ου Εὐρωπαϊκοῦ Συνεδρίου Προληπτικῆς Ἱατρικῆς, στὸ ὁποῖο ἔλαβαν μέρος Ἕλληνες καὶ ξένοι καθηγηταί, ποὺ μίλησαν γιὰ τὴν σημασία τῆς προλήψεως στοὺς διάφορους χώρους τῆς ἱατρικῆς.

Ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ὁμιλητὰς ἦταν καὶ ὁ Βέλγος δρ Ζάκ, ποὺ εἶπε ὅτι στὴν πατρίδα του ὑπάρχουν πολὺ λίγα κέντρα προληπτικῆς ἐξετάσεως καὶ οἱ γιατροὶ δὲν δείχνουν ἐνδιαφέρον γιὰ τὶς πληροφορίες, ποὺ δίνουν τὰ κέντρα αὐτά. Ἀντίθετα, ὁ δρ Λάρσεν εἶπε ὅτι στὴν Αὐστραλία, ὅπου λειτουργοῦν δύο Κέντρα Προληπτικῆς Ἱατρικῆς, ὑπάρχει μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν προληπτικὴ ἐξέταση καὶ τὸ 1975 — 1976 ἐξετάστηκαν 22.000 ἄτομα.

Τὶς δαπάνες γιὰ τὴν ἐξέταση αὐτὴ τὶς καταβάλλουν οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοί.

Ἦ κ. Ρόους, ἐξ ἄλλου, ἀνακοίνωσε ὅτι στὴν Ἑλβετία γίνεται προληπτικὴ ἐξέταση τῶν μεταναστῶν ἐργατῶν γιὰ φυματίω-

ση, σὲ εἰδικὰ κέντρα, ποὺ ὑπάρχουν στὰ σύνορα τῆς χώρας.

Μιὰ ἀπὸ τὶς συνεδριάσεις τοῦ Συνεδρίου ἔγινε στὸ Διαγνωστικὸ καὶ Θεραπευτικὸ Κέντρο «Υγεία» ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ ὑφηγητοῦ κ. Οἰκονομίδη ποὺ μίλησε γιὰ τοὺς σκοποὺς, τὸν ἐξοπλισμὸ καὶ τὴν ἐπὶ ἀνδρῶν τοῦ «Υγεία».

Ἀκολούθησε συζήτηση στρογγύλης τραπεζῆς μὲ θέμα : «Ἡ μελλοντικὴ πρόβλεψη τῆς χρησιμότητας τῶν ὑπολογιστῶν στὴ διάγνωση», ποὺ ἔγινε στὸ Διαγν. καὶ Θεραπευτ. Κέντρο Ἱατρικῆς.

Ο ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΣΤ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στὴν τελευταία συνεδρίαση μὲ προέδρους τὸν Αὐστραλὸ δρ. Λάρσεν καὶ τὸν καθηγητὴ κ. Γρ. Ποντίφηκα, μίλησε ἡ ὑφηγήτρια καὶ βουλευτὴς κ. Λίνα Κουτσήφωρη γιὰ τὴ διάγνωση τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας.

Στὸ θέμα αὐτῆς τῆς ὁμιλίας ἡ κ. Κουτσήφωρη εἶπε μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι :

Ἡ κυτταρολογικὴ διάγνωση τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας, ἡ μέθοδος Παπανικολάου,

δηλαδή, εφαρμόζεται εύρύτερα σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και της 'Αμερικής. Με τη μέθοδο αυτή μπορούμε να ανιχνεύσουμε τον καρκίνο, ιδίως του τραχήλου της μήτρας στο αρχικό του στάδιο οπότε μπορεί να θεραπευθεί.

Η κ. Κουτήφαρη τόνισε ακόμη ότι στην εξέταση αυτή πρέπει να υποβάλλονται μία φορά το χρόνο όλες οι γυναίκες άνω των 18 ετών. Η κυτταρολογική εξέταση Παπανικολάου εφαρμόζεται και σε άλλα όργανα π.χ. γίνεται εξέταση πτυέλων για τον καρκίνο του άναπνευστικού συστήματος, των ούρων για τον καρκίνο του ουροποιητικού κλπ.

Επίσης ο κ. Β. Μάτσας μίλησε για τον καρκίνο του μαστού.

Σχετικά ο κ. Μάτσας είπε :

«Ο καρκίνος του μαστού είναι το συ-

χνότερο νεόπλασμα στις γυναίκες. Από τα στατιστικά στοιχεία εξάγεται ότι το 16,8% των θανάτων από καρκίνο και το 2—4% από όλους τους θανάτους των γυναικών, οφείλεται σε καρκίνο των μαστών.

Στην ηλικία μεταξύ 35 και 55, που θεωρείται κρίσιμη, για την προσβολή των γυναικών από καρκίνο του μαστού, το ποσοστό θανάτων είναι πολύ υψηλό, φθάνει στα 50—60% έναντι των άλλων καρκίνων.

Ο καρκίνος του μαστού, είπε ο κ. Μάτσας, όταν διαγνωσθή έγκαιρα, θεραπεύεται. Η έγκαιρος διάγνωση γίνεται με την μαστογραφία, ξηρογραφία και θερμογραφία. Οι γυναίκες πρέπει κάθε χρόνο να αυτοεξετάζονται και αν ανακαλύψουν την παραμικρή σκληρότητα να καταφύγουν στα ειδικά διαγνωστικά κέντρα».

Η ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΠΟ ΤΟ Ι.Κ.Α.

Η έγκαιρη διάγνωση είναι το αποτελεσματικότερο όπλο κατά του καρκίνου.

Καί, επί τέλους, ήδη αυτή την ιατρική αρχή πρόκειται να εφαρμογή, σε περιορισμένα πλαίσια στην αρχή, το "Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για 100.000 άσφαλισμένες, που κατοικούν στην περιοχή 'Αθηνών. Οι γυναίκες αυτές, θα περνούν υποχρεωτικά μία φορά τον χρόνο από το τέστ «Παπανικολάου» για την διαπίστωση του καρκίνου της μήτρας. Η απόφαση αυτή που θα αρχίσει να εφαρμόζεται μέσα στον χρόνο, θα επεκταθή αργότερα και στην υπόλοιπη χώρα.

Το μέτρο θεωρείται αναγκαίο, μετά τη διαπίστωση ότι στα τελευταία χρόνια, τα περιστατικά του καρκίνου εμφανίζουν αύξηση και οι θάνατοι έχουν αυξηθεί κατά 30%. Με την έγκαιρη διάγνωση, μπορεί να αντιμετωπισθή με απόλυτη επιτυχία ο καρκίνος στο πρώτο του στάδιο, αρκεί ο άσθενής με τα πρώτα ύποπτα συμπτώματα να καταφύγει στον γιατρό.

Αυτός είναι και ο άπώτερος στόχος του

ύπουργείου Κοινωνικών Ύπηρεσιών, όπως τόνισε ο ύπουργός κ. Χρυσανθόπουλος, στους δημοσιογράφους. με άφορη την επίσημη άναγγελία του πανελληνίου άντικαρκινικού έρανού, που έγινε τον Μάιο.

Αυτή τη στιγμή —είπε ο κ. ύπουργός — ο άντικαρκινικός άγώνας διεξάγεται βασικά από τα τρία μεγάλα άντικαρκινικά ιδρύματα, το νοσοκομείο «Άγιος Σάββας», «Τό Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Ίνστιτούτο Μεταξά Πειραιώς» και το «Θεαγένειο» Θεσσαλονίκης. Τα ιδρύματα αυτά ενισχύονται και από το κράτος. (1974 : κρατική ενίσχυση 70 έκ. δραχ., 1975 : 85 έκατ. δραχ. και από τον έρανο (29 έκατ. και 32 έκατ. αντίστοιχα).

Προϊόν επίσης από τον έρανο μοιράζεται και στα 11 έργαστήρια που είναι έγκατεστημένα σε διάφορα νοσοκομεία και άκολουθούν διάφορα προγράμματα άνιχνεύσεως του καρκίνου της μήτρας, του μαστού, του δέρματος κλπ.

Παράλληλα το ύπουργείο έγκαινιάζει

αὐτὸν τὸν χρόνον, ἓνα πρόγραμμα παρακολούθησως τῶν ἀσθενῶν ποὺ ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ νοσοκομεία. Ἡ παρακολούθησις θὰ γίνεταί με ἐξάμηνες ἐπισκέψεις τῶν ἐνδιαφερομένων δωρεάν, ὥστε νὰ διαπιστῶνεται ἡ πορεία τῆς καταστάσεώς τους, στὰ νοσοκομεία «Ἅγιος Σάββας», «Ἀρεταίειο» καὶ «Ἀλεξάνδρα».

Τέλος, ὁ κ. Χρυσανθόπουλος, τόνισε ὅτι τὰ ἰδρύματα αὐτά, ὅπως εἶναι ὀργανωμένα σήμερον, μποροῦν νὰ κάνουν ἐγκαιρὰ μιὰ ὁποιοδήποτε διάγνωση.

Σε σχετικὴ ἐρώτησις τόνισε ἐπίσης ὅτι γίνεταί προπαρασκευὴ γιὰ τὴν λήψην μέτρων ποὺ θὰ ἀφοροῦν τὶς διαφημίσεις τῶν τσιγάρων κλπ.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ἀπόψεις τοῦ Ὑψηλοῦ κ. Π. Ζούρλα

Ὁ καρκίνος τῶν γεννητικῶν ὀργάνων στὶς γυναῖκες βρίσκεται στὴν Ἑλλάδα σὲ προχωρημένο στάδιο καὶ καλύπτει ποσοστὸ 80 — 90% τῶν γυναικολογικῶν περιπτώσεων! Μιὰ καθαρὴ δηλαδὴ αὐτοκτονία, ὅταν μὲ τὸ ἀπλούστατο «τέστ Παπανικολάου» (τοῦ ἀειμνήστου διάσημου Ἑλληνιστῆ ἐπιστήμονα) μπορεῖ νὰ διαγνωσθῇ ὁ καρκίνος τῆς μήτρας ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἐμφανίσεώς του καὶ μὲ τὴν κατάλληλη θεραπευτικὴ μέθοδο νὰ σωθοῦν, ἴσως καὶ γιὰ ὅλη τους τὴν ζωὴ, οἱ γυναῖκες αὐτές.

Ἀσφαλῶς ἀπαράδεκτο τὸ φαινόμενο αὐτό, συνέπεια γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τῆς πλημμελοῦς προληπτικῆς ἰατρικῆς στὴν Ἑλλάδα καὶ τῆς ἀγνοίας γύρω ἀπὸ θέματα προστασίας τῆς ὑγείας. Δυστυχῶς ἡ ἔλλειψις ἐνὸς ἐιδικοῦ γυναικολογικοῦ ὀγκολογικοῦ κέντρου στὴ χώρα μας ἐμποδίζει τὴν ἀνάληψιν μιᾶς τέτοιας ἐκστρατείας. Οἱ προσπάθειες ποὺ γίνονται στὸν «Ἅγιος Σάββας», στὸ Ἰνστιτούτο «Μεταξῶ» καὶ στὸ «Θεαγένειο» Θεσσαλονίκης δὲν μποροῦν νὰ λύσουν τὸ πρόβλημα.

★ Ὁ ὑψηλὸς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παντ. Ζούρλας τονίζει :

— Δὲν γίνεταί οὐσιαστικὸς ἀντικαρκινικὸς ἀγὼν στὴν Ἑλλάδα τοῦλάχιστον στὸν τομέα τῶν γυναικολογικῶν προβλημάτων τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας καὶ τοῦ στήθους. Ἡ ἀπόστασις μας ἀπὸ τὰ προη-

γμένα κράτη εἶναι πολὺ μεγάλη καὶ συνεχῶς, θὰ μεγαλώνη, ἂν δὲν ἀλλάξουν οἱ συνθήκες.

Καὶ συνεχίζει :

— Εἶναι ἀπαράδεκτο νὰ εἶναι καθιερωμένο στὸ ἐξωτερικὸ τὸ τέστ Παπανικολάου καὶ στὴν πατρίδα τοῦ ἐφευρέτη ἓνα πολὺ μικρὸ ποσοστὸ γυναικῶν (χάρη κυρίως στὶς προσπάθειες νεωτέρων γινατρῶν) νὰ ὑποβάλλεται στὸ προσιτὸ καὶ εὐκόλο ἀλλὰ σωτήριο κυριολεκτικὰ τέστ.

Εἶναι ἀπαραίτητο κάθε γυναῖκα μετὰ τὰ 25 νὰ κάνη τὸ τέστ αὐτὸ κάθε ἕξ μῆνες ἢ τὸ πολὺ κάθε χρόνο. Καὶ ἀκόμη πιὸ πολὺ ὅταν μπορῇ νὰ μείνη ἢ νὰ εἶναι ἡδὴ ἔγκυος. Εἶναι τραγικὸ νὰ ὑπάρχη μιὰ τέτοια κατάστασις καὶ νὰ προχωρῇ ἡ ἐγκυμοσύνη. Μπορεῖ ἡ ἀρρώστεια νὰ μὴ μεταδίδεται στὸ ἔμβρυο ἀλλὰ ἡ ραγδαία ἐξέλιξις του μπορεῖ νὰ φέρη τὸν θάνατο στὴν γυναῖκα καὶ κατὰ συνέπειαν στὸ ἔμβρυο.

Δὲν σημαίνει τίποτε ὅμως νὰ ἐξετασθοῦν 500 ἢ 1.000 γυναῖκες τὸν χρόνο. Ὁ ἀντικαρκινικὸς ἀγὼν πρέπει νὰ γίνη μαζικὰ γιὰτὶ εἶναι διαπιστωμένο πόσο μπορεῖ νὰ ἀποδώσῃ. Στὴν Ἀμερικὴ ἔχουν 80 — 86% περιπτώσεις καρκίνου τῆς μήτρας σταδίου μηδέν, ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα ἔχουμε 80 — 90% σταδίου δύο ἕως τέσσαρα!

Δυστυχῶς, πρέπει νὰ πῶ, ἐπειδὴ γνωρίζω ἄριστα τὴν πραγματικότητα τὴν Ἑλ-

ληνική και την ξένη, ότι σ' αυτή την κατάσταση συντελεί και το γεγονός ότι στο εξωτερικό υπάρχουν για την γυναικολογική ὄγκολογία ἐπιστήμονες ειδικευμένοι με ἐπὶ πλέον σπουδές 3 ἢ 4 χρόνια. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνας, χωρίς νὰ ἐξαιρούνται οἱ καθηγητές!».

Συμπερασματικά :

★ Εἶναι ἀναγκαία ἡ δημιουργία ἐνὸς τουλάχιστον ἐιδικοῦ γυναικολογικοῦ ὄγκολογικοῦ κέντρου με ἐξειδικευμένες ὁμά-

δες γιατρῶν καὶ ἄρτιο ἐξοπλισμό, πού θὰ κάνουν τὶς διάφορες ἐπεμβάσεις. Ἀκόμη θὰ παρακολουθοῦν συστηματικὰ τὴν ἐξέλιξι τῶν γυναικῶν μετὰ τὴν θεραπευτικὴ ἀγωγή. Εἶναι ἀδύνατο ν' ἀκολουθήσουμε τὶς διεθνεῖς ἐξελίξεις (πού προέρχονται ἀπὸ τὰ εἰδικὰ κέντρα τῆς Στοκχόλμης, τοῦ Τέξας, τοῦ Μπούφαλο, τῆς Ν. Ὑόρκης) με μᾶλλον περιστασιακὸ τρόπο, παρὰ τὶς φιλότιμες προσπάθειες πού γίνονται στὸν Ἅγιο Σάββα, στὸ Ἴνστιτούτο Μεταξᾶ καὶ στὸ Θεαγένειο.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Νὰ ἐμβολιάζονται ὅλα τὰ βρέφη

Τὸ 40% τῶν βρεφῶν δὲν ἐμβολιάζονται κατὰ τοῦ κοκκύτη, μένοντας ἔτσι ἐκτεθειμένα στὴν βασιανιστικὴ αὐτὴ ἀρρώστια.

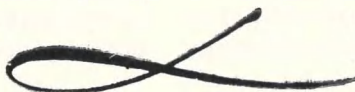
Ὅπως ἀναφέρουν σὲ μελέτη τους γιὰ τὴ διατροφή καὶ τὸν ἐμβολιασμὸ τοῦ βρεφικοῦ πληθυσμοῦ Πατρῶν οἱ γιατροὶ κ.κ. Θ. Γιουκαράκης ὑψηγητῆς, καὶ οἱ Ι. Δάβανης, Εἰρ. Δαβερᾶκη καὶ Κ. Πανίτσας, πού ἔκαναν σχετικὴ ἀνακοίνωση στὸ 14ο Πανελλήνιο Παιδιατρικὸ Συνέδριο, ἡ προληπτικὴ ἰατρικὴ, παρὰ τὴν ἄνοδο πού ἔχει σημειώσει στὰ τελευταῖα χρόνια, ἐξοκολοθεῖ νὰ ὑστερεῖ, στὸν τομέα τῶν ἐμβολιασμῶν καὶ στὴ χορήγηση βιταμίνης D καὶ σιδήρου. Ἔτσι, ὁ ἀριθμὸς τῶν βρεφῶν πού ἐμβολιάζονται κατὰ τοῦ κοκκύτη δὲν ξεπερνᾷ τὸ 60%.

Ἡ ἔρευνα ἔγινε σὲ 451 βρέφη τῶν Πατρῶν ἡλικίας 9—12 μηνῶν, καὶ ἀπέδειξε ὅτι στὰ βρέφη τῶν οἰκογενειῶν με καλύτερες οἰκονομικὲς καὶ μορφωτικὲς συνθήκες οἱ ἐμβολιασμοὶ ἐφαρμόζονται σὲ ἱκανοποιητικὸ βαθμὸ. Τὰ βρέφη τῶν ἐπιστημόνων ἐμβολιάζονται με τὸ διπλὸ καὶ τριπλὸ ἐμβόλιο σὲ ποσοστὸ 91%

καὶ με τὸ ἀντιπολυομειλικτὸ κατὰ 87% τῶν 72% ἐνῶ οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ γιὰ τὰ μωρὰ ὑπαλλήλων σὲ ποσοστὰ ἀντίστοιχα 77% καὶ τῶν ἐργατῶν εἶναι μόνο 46% καὶ 48%. Ἡ διαφορά με τοὺς προηγούμενους ἀριθμοὺς ὀφείλεται στὴν ἄγνοια τῶν γονιῶν τους γιὰ τὴν ἀξία τῶν ἐμβολιασμῶν καὶ στὸν ἀδικαιολόγητο φόβο ἀπὸ τὶς τυχὸν παρενέργειες.

Διαφορὰ ὑπάρχει ἐπίσης καὶ στὸ εἶδος τῆς διατροφῆς τῶν παιδιῶν τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν ἐργατῶν: ἡ ἔρευνα ἀπέδειξε ὅτι τὸ 60% τῶν βρεφῶν τῶν ἐπιστημόνων ἔτρωγε κρέας περισσότερο ἀπὸ πέντε φορές τὴν ἐβδομάδα, ἐνῶ τὸ ἀντίστοιχο ποσοστὸ τῶν ἐργατῶν ἦταν 22%.

Τέλος ἡ ἐρευνητικὴ ὁμάδα ἀνακοίνωσε ὅτι ἡ χορήγηση βιταμίνης D καὶ σιδήρου, πού εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὰ βρέφη, χορηγήθηκε στὰ παιδιὰ αὐτὰ σὲ ποσοστὸ 39% καὶ 22% ἀντίστοιχα γεγονός γιὰ τὸ ὁποῖο ὑπεύθυνοι—τόνισαν οἱ ὀμιλητῆς—εἶναι καὶ οἱ παιδίατροι, πού φαίνεται ὅτι δὲν ἔχουν πεισθεῖ ἐντελῶς γιὰ τὴν ὠφελιμότητα τῶν δύο αὐτῶν οὐσιῶν.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΝΟΣΟΚΟΜΟΥ

Θέμα: «Γνωρίστε τὴν Νοσοκόμο»

Γιορτάστηκε στὶς 12 Μαΐου διεθνῶς καὶ στὴν Ἑλλάδα ἡ Ἡμέρα τῆς ἀδελφῆς νοσοκόμου, ποὺ ἔχει καθιερωθεῖ γιὰ τὴν ἀπότισι φόρου τιμῆς στὴ μεγάλη γυναικεῖα μορφή τοῦ 19ου αἰῶνος τὴν Φλώρενς Ναϊτινγκέιλ, τὴν περίφημη Ἀγγλίδα νοσοκόμο, ποὺ ἔσωσε τὴ ζωὴ χιλιάδων στρατιωτῶν στὸν Κριμαϊκὸ Πόλεμο καὶ ἴδρυσε τὴν πρώτη Σχολὴ Νοσοκόμων στὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ τοῦ Λονδίνου.

Ἀπὸ τότε ἄρχισε μιὰ καινούργια ἐποχὴ γιὰ τὶς νοσηλευτικὲς σπουδὲς ποὺ σήμερα, σὲ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἔφθασαν σὲ πανεπιστημιακὸ ἐπίπεδο.

Ὁ Ἐθνικὸς Σύνδεσμος Διπλωματούχων Ἑλληνίδων Νοσοκόμων ὠργάνωσε μὲ τὴ συμπαράστασι τοῦ ὑπουργείου Κοιν. Ὑπηρεσιῶν μιὰ σειρὰ ἐκδηλώσεων γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς Διεθνούς ἡμέρας τῆς ἀδελφῆς νοσοκόμου σ' ὅλη τὴ χώρα.

Ἡ πρώτη Σχολὴ Νοσοκόμων ἰδρύθηκε στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴ βασίλισσα Ὀλγα στὸν «Εὐαγγελισμὸ» καὶ τὸ 1875 ἑώρτασε τὸ 1930 τὰ 100 χρόνια της. Τὸ 1914 ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ ἡ Σχολὴ Ἐθελοντριῶν νοσοκόμων οἱ ἀπόφοιτοι τῆς ὁποίας προσέφεραν μεγάλες ὑπηρεσίες στοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, στὸν Α' Παγκόσμιο καὶ τὴν Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία. Ἀργότερα τὸ 1924 ἰδρύεται ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ καὶ τὴν Ἑλένη Βασιλοπούλου Σχολὴ Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν στὸν Ε.Ε.Σ. Τὸ 1930 ἀναδιοργανώνεται ἡ Σχολὴ Νοσοκόμων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τὸ 1938 ἰδρύεται ἡ Κρατικὴ Σχολὴ Ἐπισκεπτριῶν ἀδελφῶν

καὶ νοσοκόμων. Κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιο πόλεμο καὶ τὸ Ἀλβανικὸ Μέτωπο, 250 διπλωματοῦχοι ἀδελφές καὶ 2.300 ἑθελόντριες ἀδελφές κάλυψαν τὶς ὑγειονομικὲς ἀνάγκες τοῦ Στρατοῦ καὶ 11 ἀπὸ αὐτὲς ἔδωσαν τὴν ζωὴ του γιὰ τὴν πατρίδα.

Σήμερα λειτουργοῦν 17 ἀνώτερες Σχολὲς Νοσοκόμων, ἀπὸ τὶς ὁποῖες 11 ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Ὑπουργείου Κοιν. Ὑπηρεσιῶν καὶ ἄλλες ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Προνοίας.

Στὶς Σχολὲς αὐτὲς φοιτοῦν 1.500 σπουδαστρίες καὶ κάθε χρόνο ἀποφοιτοῦν 400 περίπου διπλωματοῦχοι νοσοκόμες. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς μετεκπαιδεύονται σὲ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, τοῦ Καναδά καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Δυστυχῶς τὸ νοσηλευτικὸ προσωπικὸ παρουσιάζει μεγάλα κενὰ στὴ χώρα μας καὶ σὲ πολλὲς χώρες τοῦ κόσμου. Στὴν Ἑλλάδα, σύμφωνα μὲ τὶς ὑπάρχουσες στατιστικὲς ὑπάρχουν 13.000 ἀδελφές νοσοκόμοι, γιὰ 725 μικρὰ καὶ μεγάλα νοσοκομεῖα 56.885 κλινῶν, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ὑγ. Σταθμοὺς καὶ τὰ ἀγροτικὰ ἰατρεῖα ποὺ ἀντιστοιχοῦν συνολικὰ σὲ 959.375 ἀσθενεῖς τὸ χρόνο περίπου. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς τῶν νοσοκόμων εἶναι ἀνεπαρκῆς, γιὰ τὴν ἔχει ἀναλογία μιᾶς ἀδελφῆς γιὰ 1.530 κατοίκους, ἐνῶ ὑπάρχουν εὐρωπαϊκὲς χώρες ποὺ ἔχουν πολὺ μικρότερη ἀναλογία.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτὴ λοιπὸν γίνεταί προσπάθεια νὰ γίνῃ προσέλκυσις στὴ χώρα μας περισσοτέρων γυναικῶν γιὰ τὸ ἀνθρωπιστικὸ ἐπάγγελμα τῆς νοσοκόμου, γιὰ τὴν ἔτσι θὰ τοὺς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ προσφέρουν πολλὰ στὴν κοινωνία γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ λαοῦ.

ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΑΝ ΕΓΚΥΟΣ!

“Ένα πρωτοφανές ιατρικό λάθος

“Όπως είναι γνωστό, δέν συμβαίνει σπάνια νά φθάση μιὰ γυναίκα νά νομίζει ότι εἶναι ἔγκυος, ἐνῶ δέν εἶναι. Ἡ μεγάλη ἐπιθυμία της νά ἀποκτήσῃ ἕνα παιδί, μπορεί νά τῆς προκαλέσῃ ἐκεῖνο τὸ φαινόμενο τοῦ ψυχοσωματικοῦ συμπλέγματος, πού οἱ γιατροὶ ὀνομάζουν «φανταστική ἔγκυμοσύνη».

Ἄλλὰ μπορεί νά φαντασθῇ κανεῖς, ὅτι εἶναι δυνατόν νά διαγνώσουν οἱ ἴδιοι οἱ ἰατροὶ τὴν ὑπαρξὶ ἔγκυμοσύνης, χωρὶς νά ὑπάρχῃ ἔγκυμοσύνη; Καὶ μάλιστα, νά φθάσῃ ἡ γυναίκα νά εἰσαχθῇ στὴν αἴθουσα τοκετῶν, γιὰ νά διαπιστωθῇ ἐπὶ πλέον τὸ τραγικὸ λάθος τῶν γιατρῶν;

Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη τελευταία στὸ Τορίνο τῆς Ἰταλίας. Ἡ Βιττόρια Μπίτζιο, 35 ἐτῶν, παντρεμένη ἀπὸ τριετίας, χωρὶς τέκνο, ἐπεσκέφθηκε ἕνα γυναικολόγο γιὰ κάτι διαταραχῆς πού εἶχε καὶ ὁ γυναικολόγος, ἀφοῦ τὴν ἐξέτασε, διάγνωσε πῶς ἦταν ἔγκυος.

Μετὰ πέντε μῆνες ἡ γυναίκα ὑποβλήθηκε σὲ νέα ἐξέταση, ἀπὸ τὸν ἴδιο γυναικολόγο.

— “Ὁχι, ἀπήντησε ὁ γυναικολόγος. Δὲν ἀκούω τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς τοῦ ἐμβρύου. Σὰς συμβουλεύω νά εἰσαχθῆτε γιὰ παρατήρησι στὸ νοσοκομεῖο «Μαρία—Βιττόρια».

Στὸ νοσοκομεῖο, ἀντίθετα, ὁ γιατρὸς — μαιευτῆρας πού τὴν ἐξέτασε ἀποφάνθηκε ὅτι οἱ καρδιακοὶ χτύποι τοῦ ἐμβρύου ὑπῆρχαν.

Ἡ γυναίκα βγήκε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο πανευτυχῆς. Θὰ γινόταν μητέρα!

Μετὰ ἕνα μῆνα, ἡ Βιττόρια Μπίτζιο ξαναπαρουσιάζεται στὸν μαιευτῆρα : Νέα διαβεβαίωσι ὅτι ἡ ἔγκυμοσύνη προχωρεῖ κανονικά. “Ἐτσι φτάνουμε στὸν ἕνατο μῆνα. Νέας ἔλεγχος ἀπὸ τὸν γυναικολόγο

τοῦ νοσοκομείου, ὁ ὁποῖος καὶ συνεβούλευσε τὴν «ἔγκυο» νά καταφτάσῃ στὸ νοσοκομεῖο μόλις θὰ αἰσθανόταν τοὺς πρῶτους πόνους τοῦ τοκετοῦ. Γύρω στὶς 20—22 τοῦ μηνός.

“Ὁμως οἱ ὠδίνες δέν ἐκδηλώνονταν. Περνάει ἡ 20ῆ καὶ ἡ 22ῆ περνάει καὶ ἡ 30ῆ καὶ ἀνήσυχη πλέον ἡ ἀτυχῆς γυναίκα σπεύδει στὸ νοσοκομεῖο. Ὁ μαιευτῆρας τὴν ἐξετάζει καὶ σημειώνει στὴν καρτέλλα της : «Ἐγκυμοσύνη παρατεταμένη λόγω πρωτοτοκίας».

Στὸ σημεῖο ὅμως πού εἶχε φθάσει τὸ πρᾶγμα, ἀποφασίζεται νά υποβληθῇ ἡ ἔγκυος σὲ ραδιοσκόπησι, προκειμένου νά μετρηθῇ ἡ διάμετρος τοῦ κόλπου καὶ νά προβλεφθῇ ἔτσι ἀκριβέστερα ἡ πορεία πρὸς τὸν τοκετό. “Ὁμως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ραδιοσκοπήσεως δὲν ἀνακινώθηκε οὔτε στὴν ἔγκυο οὔτε στὸν σύζυγό της καὶ ἀποφασίζεται μία ἐπέμβασι. Ἡ Βιττόρια Μπίτζιο εἰσάγεται στὸ χειρουργεῖο, βεβαία ὅτι θὰ ὑποβαλλόταν σ’ ἕναν τοκετό διὰ καισαρικήσ τομῆς. Ἄπεναντίας ὑποβλήθηκε σὲ μιὰ λαπαροτομία ἀνιχνευτικῆ τῶν αἰτίων τῆς κοιλιακῆς διογκώσεως.

“Ὅταν ἡ γυναίκα συνῆλθε ἀπὸ τὴν νάρκωσι, ζήτησε νά ἰδῇ τὸ παιδί της. Ἄλλὰ τότε τῆς εἶπαν τὴν τραγικὴ ἀλήθεια : “Ὅτι παιδί δὲν ὑπῆρχε, γιὰτί, στὴν πραγματικότητα δὲν εἶχε ὑπάρξῃ ποτέ. Ἡ δύστυχη Βιττόρια ἄκουσε μὲ κλάματα τὸ ἄσχημο νέο. Περισσότερο εὐαίσθητος ἀπε-

δείχθη ὁ σύζυγός της ὁ ὁποῖος, ἀκούγοντας ὅτι δὲν εἶχε ὑπάρξει καμμιά ἐγκυμοσύνη, ἔπεσε λιπόθυμος.

Τώρα τὸ ζεῦγος Μπίζιο ἀπειλεῖ νὰ ὑποβάλῃ μήνυσι κατὰ τῶν ὑπευθύνων ἰατρῶν δηλαδὴ κατὰ τοῦ πρώτου γυναικολόγου, ποῦ διάγνωσε ἐγκυμοσύνη καὶ κατὰ τοῦ νοσοκομειακοῦ γυναικολόγου, ὁ ὁποῖος, ὅταν ὁ πρῶτος ἀνησύχησε, μὴ ἀκούοντας τοὺς κτύπους τῆς καρδιάς τοῦ ἐμβρύου, τὴν καθυσύχασε, διαπιστώνοντας ὅτι καὶ οἱ κτύποι ἀκούγονταν καὶ ὅλα πήγαιναν καλά.

Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ οἱ δύο ἰατροὶ ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ φαινόμενα ἀπατηλῶν καταστάσεων ἐγκυμοσύνης δὲν εἶναι σπάνια καὶ ὅτι τὸ περιστατικὸ αὐτὸ μπορεῖ νὰ ὀφείλεται εἴτε σὲ κύστι ποῦ ἀναπτύχθηκε στὶς ὠθήκες, εἴτε σὲ διόγκωσι τῆς κοιλιάς ἀπὸ ἄλλην αἰτία.

Περίεργο, πάντως, παραμένει πῶς, ἐνῶ ἡ γυναίκα δὲν ἦταν ἐγκυος, εἶχε διακοπὴ ἢ μηνιαία «περίοδος» της, πράγμα ποῦ ἦταν γι' αὐτὴν ἡ ἀπόδειξι τῆς ἐπικειμένης μητρότητος.

Σὲ πολλὰ γράμματα ἀπὸ αὐτὰ ποῦ συνεχῶς λαβαίνουμε ἀπὸ συναδέλφους τῶν ἐπαρχιῶν, γιὰ τὴν ἐπανέκδοσι τοῦ «Ἐλευθῶ» καὶ τὴ σημερινή του ἐμφάνισι καὶ δομὴ, μᾶς γράφουν ὅτι πολλὰς συνάδελφοι τῆς περιφερείας τῶν ἐπιστολογράφων δὲν ἔχουν πάρει τὸ περιοδικὸ μας, ἐνῶ θὰ τὸ ἐπιθυμοῦσαν.

Τοῦτο εἶναι ἐνδεχόμενον καὶ ὀφείλεται στὴν μέχρι τώρα ἔλλειψι σχετικῶν στοιχείων σὲ πανελλήνια κλίμακα, ποῦ ἤδη προοδευτικὰ ὀλοκληρώνονται.

Γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε τὶς ἴδιες νὰ μᾶς στέλνουν τὶς διευθύνσεις τους γιὰ νὰ λάβουν ἀμέσως ὅλα τὰ ἐκδοθέντα τεύχη.

Τροφαῑ διᾱ Βρέφη̄ Gerber

Με περισσότερες από 160 ἐκλεκτές ποικιλίες τροφῶν ἡ **Gerber**® διατρέφει 6 ἑκατομμύρια βρέφη καὶ νήπια καθημερινῶς σὲ 70 χῶρες τοῦ κόσμου. Γιατὸ οἱ παιδίατροὶ ἐμπιστεύονται τὴν **Gerber**®

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΛΛΑΚΑΝΑ Α

ΟΔΟΣ ΣΚΡΑ, ΟΙΚΟΔ. ΤΕΤΡ. 252 Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ - ΑΘΗΝΑ Ι

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΝ 2751933 - 35

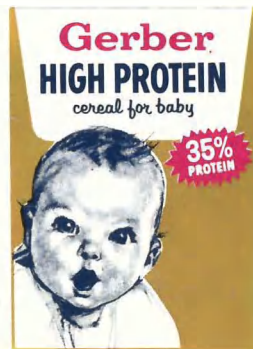
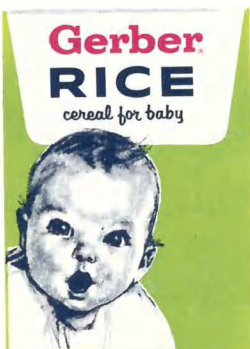

Gerber®

ΤΑ ΠΡΟΜΑΓΕΙΡΕΥΜΕΝΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ ΤΗΣ GERBER

Ἡ σπουδαιότητα καὶ ἡ συμβολὴ τῶν προμαγειρευμένων Δημητριακῶν τῆς GERBER εἰς τὴν διατροφήν τοῦ βρέφους ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνες τῆς ἡλικίας του συνίστανται εἰς τὸ ὅτι :

- Τὰ Δημητριακὰ τῆς GERBER εἶναι ἔξαιρετικοὶ φορεῖς βιταμίνης Β1, συμπλέγματος βιταμινῶν Β καὶ Σιδήρου.—
- Τὸ Ριζάλευρο τῆς GERBER παρασκευάζεται βάσει διεθνῶς ἀνεγνωρισμένης πατέντας ὅπου τὸ RICE POLISHING τὸ καθιστᾷ σχεδὸν τελείως ἀντιαλλεργικόν, καὶ ὁμοῦ μὲ τὸ συμπλῆγμα τῆς βιταμίνης Β ποὺ περιέχει συνιστᾶται ὡς ἓνα θαυμάσιον Δημητριακὸ γιὰ τὸ πρῶτον ξεκίνημα.—
- Τὸ 1/3 καὶ πλέον τοῦ στεγνοῦ βάρους τῶν Πρωτεϊνούχων Δημητριακῶν (HIGH PROTEIN CEREAL) τῆς GERBER εἶναι καθαρὰ Πρωτεῖνες ἀπὸ πρωτεῖνες βρώμης, σίτου, Σόγιας καὶ μαγιάς μὲ ἰδεώδη κατανομήν ποὺ νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν καλὴν ἰσορροπίαν τῶν ἀμινοξέων.—
- Τέλος τὰ Δημητριακὰ τῆς GERBER ἱκανοποιοῦν τὴν πείναν τοῦ βρέφους καὶ τὸ κάνουν νὰ αἰσθάνεται εὐχαριστημένο, νὰ κοιμᾶται καλύτερα καὶ νὰ εἶναι περισσότερο ἱκανοποιημένο μὲ τὴν ζωὴν ἐν γένει.—

Περὶ περισσότερες πληροφορίες διὰ τὴν σπουδαιότητα καὶ θρεπτικότητα τῶν Προμαγειρευμένων Δημητριακῶν τῆς GERBER περιέχονται εἰς τὸ φυλλάδιον "ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ", ἐπὶ τῶν Παιδικῶν Τροφῶν.

ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΕΥΑΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ — ΦΑΡΑΝΤΟΥ
Μαίας Δημοσ. Μαιευτηρίου Θεσ)νίκης

Ἡ μέρα τῆς μητέρας. Μέρα χαρούμενη καὶ συγκινητικὴ γιὰ ὅλους. Μικροὺς καὶ μεγάλους.

Τὸ γεγονός αὐτὸ δίνει ἀφορμὴ γιὰ μιὰ ψηλάφηση τοῦ μεγάλου συμβολισμοῦ ποὺ περιέχεται στὴ λέξη ΜΑΝΑ τὴν πιὸ γλυκειά, τὴν πιὸ ἱερὴ μορφή ποὺ ἀτενίζει τὸ βλέμμα τοῦ νεογέννητου καὶ τὸ πρῶτο - πρῶτο ὄνομα ποὺ θὰ ψελλίσουν τὰ ἀγνὰ παιδικὰ χεῖλη, στὸν πόνο καὶ στὴν χαρά.

Τῆς ἀξίζει κάθε τιμὴ καὶ κάθε σεβασμός. Εἶναι ἡ παιδαγωγός, ὁ κοινωνικὸς ἀναμορφωτὴς καὶ δημιουργὸς ἠθικοῦ Πολιτισμοῦ. Εἶναι ἡ ἀρχόντισσα τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἡ δέσποινα τοῦ οἴκου. Αὐτὴ δημιουργεῖ καὶ ἐνσαρκώνει. Βάζει τὴν σφραγίδα τῆς σὲ ὅλη τὴν πνευματικὴ, συναισθηματικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ. Εἶναι «τὸ ἅγιο ὑφάδι ποὺ ὑφαίνεται ἡ ζωὴ».

Ἐπὶ τὰ πανάρχαια ἀκόμη χρόνια ἡ μητέρα βρίσκεται στὸν μῦθο, στὴ λαϊκὴ παράδοση, στὸ τραγούδι. Ἡ ἅγια τῆς μορφή ἔχει ἐμπνεύσει ἀριστουργήματα στὴν παγκόσμια λογοτεχνία (κυρίως στὴν ποίηση), στὴν τέχνη, στὴν μουσικὴ. Δὲν ὑπάρχει πρόσωπο πάνω στὴ γῆ ποὺ νὰ τιμῆθηκε καὶ νὰ λυτρώθηκε τόσο, ὅσο ἡ Μάνα. Ἡ Ἑλληνικὴ ποίησις κοσμεῖ καὶ λαμπρύνει τὴν παγκόσμια λογοτεχνία μὲ ὑπέροχα ἀφιερῶματα στὴ Μάνα. Κι ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ξεχωρίζουμε τὰ ποιήματα τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Κρυστάλλη, τοῦ Βιζυηνοῦ, τοῦ Δροσίνη, τοῦ Πολέμη, τῆς Πολυδούρη τῆς Μυρτιώτισσας καὶ τόσων ἄλλων καὶ ποὺ νὰ θέλαμε νὰ τοὺς ἀναφέρουμε ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀρκεῖ. Ἐπιλέξαμε ὀρισμένα ἀν-

τιπροσωπευτικὰ ἀποσπάσματα ἴσα - ἴσα γιὰ νὰ δώσουμε τὴν πολυμορφὴ φωτεινὴ εἰκόνα τῆς Μάνας, ἔτσι ὅπως τὴν εἶδαν οἱ ποιητὲς μας καὶ ὅπως φαντάζει σὲ μᾶς.

Καὶ εἶναι γιὰ τὸν Παλαμᾶ, τὸν μεγάλο ἐθνικὸ βάρδο καὶ ὄραματιστὴ, πηγὴ τῆς ζωῆς :

ᾠδὴ Μητέρα τῆς ζωῆς
γεννήτρα καὶ τεχνίτρα.
Ἄλαλάζει ἀγνάντια σου
ἡ μοῖρα ἡ καταλύτρα.

Ἄγκυρα σωτηρίας τοῦ Παπαδιαμάντη:
Ἐγὼ βαρκούλα μοναχὴ, βαρκούλ' ἀπο-
(δαρμένη
μέσα στὸ πέλαγο ἀνοιχτό, σὲ θάλασσα
(ἀφρισμένη
Παλεύω μὲ τὰ κύματα χωρὶς πανί, τιμόνι
κι ἄλλη δὲν ἔχω ἄγκυρα πλὴν τὴν εὐχὴ σου
(μόνη.

Μορφὴ παρήγορη γιὰ τὸν Β:ζυηνό:

Γιὰ εὐτυχία ἐμπήκα γιὰ ζωῆς χαρά.
Κι ἂν ἐτυχῆ κανένας δὲν μ' ἐκάλει
χαρὰ τὸ εἶχα καὶ τὸ βράδυ στὴ φωλιά
ἀμέριμνο νὰ γέρνω τὸ κεφάλι
στὴν ἁγιασμένη τῆς μανούλας μου
(ἀγκαλιά.

Γιὰ τὸν Δροσίνη εἶναι τελευταῖο καταφύγιο:

Ἐκεῖ ποὺ τῶρα ἐσὺ κοιμᾶσαι ἀξύπνητη
τὰ γόνατά μου σέρνω ἀποσταμένα,
νὰ κοιμηθῶ κοντὰ σου: Ἐτέλειωσε
τὸ παραμῦθι τῆς ζωῆς γιὰ μένα.

Καπετάνισσα είναι για τὸν Ἅγι Θέρο:
Τιμονεύει ἡ μητέρα τοῦ σπιτιοῦ τὸ καράδι·
σαββατόβραδο πάντα τὸ καντήλι τ' ἀνάβει
στὰ μικρὰ μαθητούδια
ἐπιδέξια τοὺς φκιάνει λιχουδιές καὶ κα-
(λούδια.

Φύλακας ἄγγελος για τὸν καθένα μας:
Μανούλα μου ποὺ ἔρχεσαι ἀκόμα στὰ ὄ-
(νειρά μου
νὰ μοῦ χαϊδέψης στὰ μαλλιά, νὰ μὲ παρη-
(γορήσης...
Κι ἀπόψε, μόλις κοιμηθῶ, ἔλα στὴν καμα-
(ρά μου,
στὰ παιδικὰ τὰ χρόνια μου νὰ μὲ ξαναγυ-
(ρίσης.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΜΗΤΕΡΑ

Τὴν «Ἡμέρα τῆς Μητέρας» γιόρτασε τὸ Λύκειο Ἑλληνίδων. Συγκεκριμένα, στὶς 8 Μαΐου τὸ πρωί, στὸν κινηματογράφο «Παλλὰς», συγκεντρώθηκαν οἱ μητέρες τῶν Μορφωτικῶν Κέντρων τῶν Συνεργαζομένων Γυναικείων Σωματείων. Ἐγιναν ὁμιλίες καὶ ἀπαγγέλθηκαν ποιήματα γιὰ τὴ Μητέρα. Ἐπίσης προβλήθηκε κινηματογραφικὴ ταινία. Τέλος, μαθήτριες τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς προέπεμψαν τὶς μητέρες ψάλλοντας κατάλληλα τραγούδια. Τὴν ἐπομένη, ἐξ ἄλλου, ἔγινε δοξολογία στὴν Μητρόπολη καὶ ἀκολούθησε κατάθεση στεφάνου στὸ μνημεῖο τῆς μητέρας, στὴν πλατεία Ἑλενας Βενιζέλου, ἐκ μέρους τῶν «Γυναικείων Ὄργανώσεων» ἀπὸ τὴν Πρόεδρο τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων κ. Χρ. Κ. Καλλία.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΡΜΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ "ΕΛΕΥΘΩ,,

(Συνέχεια...)

Πρὸς

Τὴν κ. Πρόεδρον ΣΕΜΑ

Ἀγαπητὴ Πρόεδρος,

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ κρατῶ πάλι στὰ χέρια μου τὸ πολύτιμο περιοδικό μας «ΕΛΕΥΘΩ» καὶ σὰς ἐκφράζω τὰ συγχαρητήρια ὄλων τῶν μαϊῶν τοῦ Ἐφετείου Κομοτηνῆς, τόσο γιὰ τὴν ἐπιμελημένη ἐκδοσί του, ὅσο καὶ διὰ τὴν προβολὴ τῶν προβλημάτων τοῦ κλάδου μας.

Ὅσον ἀφορᾶ τὶς παρατηρήσεις καὶ παρὰπνοια τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ ὅτι οἱ μαῖες τῶν Α.Ι. «ἀρνοῦνται ἢ ἀποφεύγουν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίας ἀδελφῆς νοσοκόμου» νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ Ἀξιότιμος κ. Ὑφυπουργὸς νὰ δηλώσω ὑπεύθυνα σὰν ἐκπρόσωπος τῶν μαϊῶν τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς, ὅτι ὄχι μόνο τὰ καθήκοντα τῆς μαῖας ἢ τῆς νοσοκόμου ἀσκούμε ἀλλὰ καὶ σὲ ὅποιαδήποτε ἐθνικὴ, κοινωνικὴ ἢ ἀνθρωπιστικὴ ἐκδήλωσι εἴμεθα οἱ σκαπανεῖς τῆς.

Ἔχω τὴ γνώμη ὅτι οἱ πληροφορίες δόθηκαν στὸν κ. Ὑφυπουργὸ ἀπὸ ἀνεύθυνα πρόσωπα ἢ ἀκατατόπιστα.

Εἶναι σ' ὄλους γνωστὸ ὅτι ἡ μαῖα τῶν Α.Ι. ξεχασμένη στὰ Ἱατρεῖα τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς προσφέρει τὰ πάντα.

Μὲ φιλικὸς χαιρετισμοὺς

P. Καραντάνη

Πρόεδρος Συλλόγου ΣΕΜ

Ἐφετείου Κομοτηνῆς

(Υ.Γ.) Ἀποστέλλω ἐπιταγὴν ἐγγραφῆς μου.

*

Ναύπακτος, 4.6.76

Πρὸς τὴν πρόεδρον τοῦ Σ.Ε.Μ.Α.

Ἀγαπητὴ κυρία Συνάδελφος,

Εἶμαι βαθύτατα συγκινημένη διὰ τὴν ἐπανεκδοσί τοῦ περιοδικοῦ μας «ΕΛΕΥΘΩ».

Τόσο ἐγὼ καὶ ἡ κάθε συνάδελφος πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανη καὶ νὰ στέκη πολὺ ψηλά, διότι στὰ χέρια τῆς ἔχει αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἓνα περιοδικὸ ἀπόλυτα δικό της. Ἐνα περιοδικὸ ποὺ θὰ δώσῃ πολλὰ στὸν κλάδο μας καὶ κυρίως σὲ μᾶς τῆς ὑπαίθρου ποὺ ἀπέχουμε ἀπὸ κάθε ἐνημέρωσι καὶ τὰ προβλήματα μας εἶναι τόσο πολλά.

Δὲν παραλείπω νὰ συγχαρῶ ὅλες ἐσᾶς διὰ τὸν μεγάλον ἀγῶνα. Ἄς προχωρήσῃ λοιπὸν τὸ «ΕΛΕΥΘΩ» μὲ γοργὸ ρυθμὸ σὲ κάθε γωνιά τῆς ὑπαίθρου, ὅπου θὰ βρῆσκῃ τὴν πάντα παραγκωνισμένη Ἀγροτικὴ Μαῖα, νὰ τὴν ἐνημερώσῃ καὶ νὰ τὴν συνοδεύῃ στὸ βαρὺ καὶ δύσκολο ἔργο τῆς.

Προχωρήστε καὶ ὅλες ἐμεῖς ἄς φωνάξουμε: ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΙΣ!

Ἐσωκλείω 100 δρχ. διὰ τὴν ἐγγραφὴ μου μὲ τὴν παράκλησι νὰ μὴ στερηθῶ κανενὸς τεύχους, ἔστω καὶ καθυστερημένου.

Μὲ φιλικὸς χαιρετισμοὺς

Χρυσούλα Παγαρέμου

Μαῖα Ὑγειον. Σταθμοῦ Ναυπάκτου.

*

Θραψανό, 7.6.76

Ἀγαπητὲς μου συνάδελφοι,

Πιστέψτε με, ἡ χαρὰ μου καὶ ἡ συγκίνησί μου ἦταν ἀνείπωτη ὅταν πῆρα τὸ ἀγαπητὸ «ΕΛΕΥΘΩ».

Εἰλικρινὰ συχαίρω ὅλες ὅσες βοήθησαν στὴν ἐπανεκδοσί του ποὺ βεβαίως προϋποθέτει πολὺ κόπο καὶ προσπάθεια. Ἰδιαιτέρως συχαίρω τὴν δ. Παπαϊωάννου, ποὺ ἡ δραστηριότητά της εἶναι πλέον ἀναμφισβήτητη, μιὰ ποὺ ἡ ἐπανεκδοσί τοῦ περιοδικοῦ συνδέεται μὲ τὴν ἐκλογή της σὰν προέδρου τοῦ ΣΕΜΑ.

Τὸ «ΕΛΕΥΘΩ» εἶναι καύχημα τοῦ κλάδου, ἓνα ἀρκετὰ κατατοπιστικὸ ἐπιστημο-

νικό βοήθημα ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου βοηθῶ στὴν ἀνάπτυξι συναδελφικοῦ πνεύματος.

Εὐχομαι μὲ τὴν ἴδια πάντα ἀγάπη καὶ διάθεσι νὰ συνεχισθῇ ἡ ἔκδοσί του.

Μὲ τὴν εὐκαιρία ἤθελα νὰ σᾶς τονίσω ὅτι πολλὲς συνάδελφοι τῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν τῆς περιφέρειάς μου, δὲν ἔχουν πάρει τὸ «ΕΛΕΥΘΩ», πράγμα πού θὰ τὸ ἤθελαν πολὺ.

Μὲ αἰσθήματα ἀγάπης

Εὐφροσύνη Ἀνυφαντάκη — Χαρिताκή

Α.Ι. Θρασιανοῦ — Ἡρακλείου

*

Ἰκαρία, 14.5.1976

Ἀγαπητὲς συνάδελφοι,

Μὲ χαρὰ χαιρετίζω τὴν ἐπανέκδοσι τοῦ προσφιλοῦς περιοδικοῦ μας «Ἐλευθῶ» καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἐγγράψετε συνδρομήτρια. Ἦδη ἔχω στείλει μὲ ταχ. ἐπιταγὴ τὸ ἀντίτιμον ἐξ ἑκατὸν δραχμῶν (ἀρ. ἐπιταγῆς 2207) 10.4.1976).

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δίη κουράγιο γιὰ τὴν συνέχισι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὠραίου αὐτοῦ περιοδικοῦ πού γίνεται πιστὸς σύντροφος στὶς δύσκολες στιγμὲς πού περνοῦμε μόνες, χωρὶς καμιὰ βοήθεια στὶς ἀπομακρυσμένες περιοχές.

Δυστυχῶς, εὐθύνες πολλὲς, χωρὶς κανένας νὰ βοηθήσῃ στὰ προβλήματά μας. Ὁράριο ἀκατάστατο. Ὅλο ὑποχρεώσεις, χωρὶς ποτὲ νὰ ἔχωμε ἀξιώσεις.

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἐπίδομα τῶν 2000 δρχ. πού ἐδόθη καὶ στοὺς κλητῆρες, σ' ἐμᾶς ἔγινε ἐξαίρεσις. Καὶ εὐλόγα ρωτᾶμε: Γιατί αὐτὴ ἡ εἰς βάρος μας ἐξαίρεσις; Πῶς οἱ νέες συνάδελφοι πού θὰ τελειώσουν τὶς Σχολές θὰ δεχθοῦν νὰ πάνε στὴν ἐπαρχία, νὰ δεσμεύσουν τὸ μέλλον τους, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἡ κινητήριος δύναμις, δηλαδὴ ἡ ὑλικὴ ἀμοιβή;

Οἱ θέσεις μένουں κενὲς καὶ παραφορτωνόμαστε ἐμεῖς πού ταχθήκαμε νὰ ὑπηρετοῦμε τὴν ὑπαιθρο καὶ τὰ συνορευόντα ἱατρεία.

Πρῶτες βοήθειες, παιδιατρικὴ, μαιευτι-

κὴ, γυναικολογία, ὅλα ἀπὸ ἐμᾶς περνᾶνε. Καὶ δὲν θὰ ξεχάσω πού πρῶτῃ πρῶτῃ, ὠρα 6.30, κτυποῦσε τὸ τηλέφωνο δαιμονισμένα, τρέχω καὶ τί ἦταν; Τὸ κατσικᾶκι μιὰς εἶχε διαρροϊκὲς κενώσεις καὶ μὲ ρωτοῦσε τί νὰ τοῦ δώσῃ νὰ σωθῇ! Τώρα περιττὸ νὰ σᾶς πῶ τί τραβοῦμε μὲ τοὺς ἀνθρώπους...

Αὐτὰ καὶ σᾶς ἀφήνω, πάντα μὲ συναδελφικὴ ἀγάπη

Γραμματικὴ Φραγκοῦλη—Κονιαζοπούλου

*

Πρὸς

τὸν Σύλλογον Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀττικῆς

Σᾶς εὐχαριστῶ πού μὲ θυμηθήκατε καὶ μοῦ στείλατε τὴν «Ἐλευθῶ». Εἶναι ὄραγματι πολὺ χρήσιμο περιοδικό, μᾶς ἐνημερώνει γιὰ τόσα πράγματα, πού ἐμεῖς στὴν ὑπαιθρο εἶναι ἀδύνατο νὰ παρακολουθήσουμε, συγχρόνως δὲ ἐπικοινωνοῦμε μὲσω αὐτοῦ καὶ μαθαίνουμε ὅτι ἀφορᾶ τὸν κλάδο μας.

Μὲ λύπη διάβασα γιὰ τὰ παράπονα τοῦ ἀξιολόγου κ. Ὑφυπουργοῦ γιὰ τὶς μαῖες τῶν Α. Ι. καὶ τὴν ἀντίληψι πού ἔχει σχηματίσει γι' αὐτές.

Στὰ 21 χρόνια πού ἐργάζομαι στὸ Α.Ι. Εὐδήλου, τὸν περισσότερο καιρὸ εἶμαι χωρὶς γιαιτρὸ καὶ χωρὶς νοσοκόμο, ἡ μηνιαία κίνησις ἀσθενῶν κυμαίνεται ἀπὸ 400 ἕως 600, τὸ ἱατρεῖο μας ἐξυπηρετεῖ 5 κοινότητες καὶ 15 οἰκισμοὺς. Ὅπως καταλαβαίνετε, λοιπόν, καὶ τὸν γιαιτρὸ κάνω καὶ τὴν μαῖα καὶ τὴν νοσοκόμο, καὶ χωρὶς νὰ ὑπερβάλλω, καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν κτηνίατρο. Ὁράριο ἐργασίας δὲν ὑπάρχει, διότι λόγω τῆς μὴ ὑπαρχούσης τακτικῆς συγκοινωνίας οἱ ἀσθενεῖς ἔρχονται ὅποια ὠρα κι' ἂν εἶναι, κι' ἂν δὲν μὲ θροῦν στὸ ἱατρεῖο ἔρχονται στὸ σπῆτι μου, ἔστω κι' ἂν εἶναι ὠρα φαγητοῦ ἢ ἀναπαύσεως.

Ὅπως βλέπετε λοιπόν, δὲν εἶναι ρόδινη ἡ ζωὴ γιὰ ὅλες τὶς μαῖες.

Μετὰ τιμῆς

Μ. Ζαχαριάδου Εὐδηλος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Σ. Ε. Μ. Α.

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒ. ΤΟΥ Σ.Ε.Μ.Α.

Ἡ Ταμίας τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. Μαρία Καπετανάκη παραιτήθηκε ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς γιὰ λόγους προσωπικούς. Κατόπιν αὐτοῦ καὶ σύμφωνα μὲ τὴ νόμιμη διαδικασία ἐκλήθη νὰ μετᾶσχη τοῦ Δ.Σ. τὸ ἀναπληρωματικὸ μέλος αὐτοῦ Κυριακὴ Χριστοπούλου, ἡ ὁποία καὶ ἀνέλαβε ὡς τακτικὸ.

Στὴ συνέχεια τὸ συμπληρωμένο Δ.Σ., τὶς 13 Μαΐου, συνήλθε καὶ ἀναδιαρθρώθηκε ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος: Ἄννα Παπαϊωάννου

Ἀντιπρόεδρος: Εὐαγγελία Σταυρουλάκη

Γραμματεὺς: Βασιλικὴ Βαγενᾶ - Λυράκη

Ταμίας: Μαρία Πατρώνη - Ποθητοῦ

Τακ. Μέλη: Σοφία Στυλιανᾶκη - Μανουσᾶκη, Ἄδαμ. Φύλλα - Ντογραματζί, Ἄλεξ. Συκάκη - Δούκα, Κυριακὴ Χριστοπούλου

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΗΣ Ο.Σ.Ν.Ι.Ε. ΚΑΙ Η ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ

Μετὰ τὴν ἀπεργίαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων τῆς χώρας, δημοσιεύτηκαν στίς ἐφημερίδες δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, στίς ὁποίας παρουσιάζονται ὡς ἱκανοποιημένα πολλὰ ἀπὸ τὰ προβληθέντα αἰτήματα. Ἀπὸ

τὴν Ο.Σ.Ν.Ι.Ε. παρέχεται ἡ πληροφορία ὅτι κα ν ἔ ν α αἴτημα δὲν ἐλύθη ἀκόμη, τὰ δὲ ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀφοροῦν σὲ περιπτώσεις γιὰ τίς ὁποίας ἐνῶ ὑπάρχουν καὶ ἰσχύουν σχετικοὶ νόμοι καὶ δὲν ἐφαρμόζονται θὰ ληφθῆ, ὅπως εἶπε, μέριμνα γιὰ νὰ ἐφαρμοσθοῦν! Ἄλλὰ γιὰ τὰ λοιπὰ οὔτε λέξεις.

Ἡ Ο.Σ.Ν.Ι.Ε. συνεχίζει τὰ διαβήματα τῆς καὶ ἐμεῖς τὰ δικά μας γιὰ τὰ ἀποκλειστικά μας θέματα.

ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Μ.Α. ΤΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Ἀθῆναι 21 Ἰουνίου 1976

Πρὸς

ΕΠΕΙΓΟΝ

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν
Γενικὸν Λογιστήριον τοῦ Κράτους

Ἀριθ. Πρωτ. 169

Ἐ ν τ α ὐ θ α

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν ὅτι ἀπὸ τὰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας (18 τρέχ.) ἐπηροφορήθημεν τὴν εἴδησιν ὅτι τὸ ἠϋξημένον ἐπίδομα ἐκ δρχ. 2.000 καὶ τὸ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν τὰ ὁποία ἐχορηγήθησαν εἰς ὅλους τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1976 δὲν τὰ δικαιούται τὸ προσωπικὸν τῶν ἀγροτικῶν ἰατρειῶν καὶ ὑγειονομικῶν σταθμῶν, εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστὸν, περιλαμβάνονται καὶ μαῖαι μὲ πολυετὴ καὶ ἐπίπονον ὑπηρεσίαν.

Ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀκριβὲς καὶ δεδομένου ὅτι τὸ ἐν λόγω ἐπίδομα λαμβάνουν

ἤδη αἱ μαῖαι τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων Ν.Π.Δ.Δ., ἐπιτρέψατέ μας νὰ σὰς παρακαλέσωμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ μὰς γνωρίσητε τὰς σκέψεις ποὺ ὠδήγησαν εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόφασίν σας.

Ἐπὶ τούτοις ἀναφέρομεν ὅτι ὁ Κλάδος μας μεταξὺ τῶν βασικῶν αἰτημάτων του, ἢ λύσις τῶν ὁποίων μελετᾶται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, περιλαμβάνει καὶ τὴν οικονομικὴν ἐξομοίωσιν τῶν μαιῶν τῶν ἀγροτικῶν ἰατρειῶν καὶ ὑγειονομ. σταθμῶν πρὸς τὰς μαιὰς τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων ν.π.δ.δ.

Μετὰ πάσης τιμῆς

Ἡ Πρόεδρος

Ἄννα Παπαϊωάννου

Ἡ Γραμματεὺς

Βασιλικὴ Βαγενᾶ - Λυράκη

**ΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ
ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Μ.Α.
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ — ΘΡΑΚΗΣ**

Ἐνώπιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ

Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν

Ἐ π ὀ μ ν η μ α

Τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν

Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Δ ι ᾶ

Τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν

Ἀθηνῶν.

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀναφερθῶμεν διὰ τοῦ παρόντος εἰς τὴν γνωστὴν νομικὴν, οικονομικὴν καὶ ἐργασιακὴν θέσιν καὶ κατάστασιν τῶν Μαιῶν τῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν καὶ νὰ παρακαλέσωμεν διὰ τὴν λύσιν τῶν δικαίων αἰτημάτων των.

Α) Εἶναι αὐταπόδεικτον καὶ κοινωνικῶς ἀνεγνωρισμένον ὅτι αἱ Μαῖαι τῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν ἐπιτελοῦν καθ' ἐξοχὴν ἐπίπονον ἔργον. Ἀπασχολοῦνται καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον, ἀδιακρίτως, μάλιστα, ἐορτῶν καὶ Κυριακῶν καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ἐνέχει λεπτότητα καὶ εὐθύνην. Ἡ συνδρομὴ των συντελεῖ καὶ ἀντανακλᾶ εἰς τὴν

κοινωνικὴν καὶ πολιτιστικὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου. Ἐναντι ὅμως τῶν ὑπ' αὐτῶν παρεχομένων σπουδαίων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐνίοτε μετ' ἐντάσεως προσφερομένων (μετάβασις ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον ὑπὸ δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας κλπ.), ἡ πολιτεία — καθὼς φρονοῦμεν — δὲν ἀνταπέδωσε μέχρι σήμερον τὰ ἰσάξια καὶ ὡς ἐκ τούτου δέον ὅπως προβλέψη καὶ ἰκανοποίησιν τὰ προσδοκώμενα καὶ δίκαια αἰτήματα αὐτῶν ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πλέον κεφαλαιώδη εἶναι τὰ ἐπόμενα :

1) Μονιμοποίησις τῶν Μαιῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν.

Δίκαιον φρονοῦμεν ὅπως αἱ μαῖαι τῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν, μονιμοποιηθῶν. Τοῦτο ἐπιβάλλεται ὡς ἀνταπόδοσις ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας τῶν ὑπ' αὐτῶν προσφερομένων ἀξιολόγων κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν. Πέραν τούτου, ἡ μονιμοποίησις αὐτῶν θὰ ἀπετέλῃ ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, δοθέντος ὅτι αἱ μαῖαι ἄλλων κατηγοριῶν ἔχουν μονιμοποιηθῆ.

2) Αὐξήσις ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω δικαίων αἰτημάτων τῶν μαιῶν Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν, παρακαλοῦμεν ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ ὅπως ἐνεργήσετε τὰ προσήκοντα, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἰκανοποιήσεως αὐτῶν.

Ἐν Καβάλα τῇ 22α Ἀπριλίου 1976

Διὰ τὸν Σύλλογον Ἐπιστημόνων Μαιῶν

Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ Θράκης

Ἡ Πρόεδρος

Δ. Καραντάνη

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς

Ἄννα Ζαρζαβατσάκη

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΜΑΙΩΝ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ**

Πρὸς

Τὸν Σύλλογον Ἐπιστημόνων Μαιῶν

Ἀθηνῶν

Χανιά τῇ 4.5.1976

Κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς 4.4.76

του ήμετέρου Συλλόγου, ήτις έλαβεν χώ-
ραν έν τή πόλει του 'Ηρακλείου και έν τή
αίθουση συνεδριάσεων του Βενιζελείου Νο-
σοκομείου 'Ηρακλείου, γενομένης άπαρ-
τίας συνεζητήθησαν διάφορα προβλήματα
τών έν Κρήτη μαιών, ή επίλυσις των ό-
ποίων έπείγει δι' ήμάς και διά τόν λόγον
τούτον δέον όπως μεριμνήσητε δεόντως διά
τήν άμεσον προώθησιν και θέσιν ύπ' όψιν
του 'Υπουργείου Κοινωνικών 'Υπηρεσιών.
Τά αίτήματα του ήμετέρου Συλλόγου εί-
ναι τά εξής :

1ον Τό έπίδομα των 2.000 δραχμών τό
όποιον βάσει του ψηφισθέντος τελευταίως
Νομοθ. Διατάγματος έλαβον όλοι άνεξαι-
ρέτως οί δημόσιοι υπάλληλοι να χορηγηθή
και είς τάς μαιάς των άγροτικών ίατρείων,
αί όποία σημειωτέον στεροούνται και των
έτέρων έπιδομάτων των μονίμων δημοσίων
υπαλλήλων.

2ον 'Αναγνώρισις των τεσσάρων (4) έ-
τών φοιτήσεως διά την λήψιν του πτυχίου
ώς συνταξίμου χρόνου ύπηρεσίας.

3ον Χορήγησις ήμερησίας άναπαύσεως
άπαξ τής έβδομάδος διά τάς μαιάς των ά-
γροτικών ίατρείων.

4ον Τροποποιήσις του Νόμου 226 ως
πρός την βαθμολογικήν εξέλιξιν των μαιών
των Νοσοκομείων, δηλαδή όλοι άνεξαιρέ-
τως αί μαιάι να τυγχάνουν τής αύτής βα-
θμολογικής εξέλιξεως.

5ον Χορήγησις όδοιπορικών έξόδων ή
παλλαγή τελών κυκλοφορίας είς τάς μαιάς
των άγροτικών όμόρων ίατρείων.

6ον 'Η μετεκπαίδευσις των μαιών είς τά
Μαιευτήρια των 'Αθηνών θεωρείται σκόπι-
μος, ένδεδειγμένη και άπαραίτητος διά την
έπιστημονικήν ένήμερωσιν και κατατόπισιν
αυτών είς τά νέας μεθόδους, ως έγένετο
και παλαιότερον.

'Επιπροσθέτως καθιστώμεν γνωστόν είς
ήμάς ότι ώρίσθη έπιτροπή ήτις θα έλθη
είς έπαφήν μετά του ήμετέρου Συλλόγου

διά την συζήτησιν και επίλυσιν των ως άνω
άναφερομένων προβλημάτων μας.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

'Η Πρόεδρος

Μ. Θεοδωράκη

'Η Γραμματεύς

Ν. Δαρατσιανού

ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΣΕΜ ΚΡΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

'Ως συνέχεια του παραπάνω ύπομνήμα-
τος και για την ύποστήριξί του, στις πρώ-
τες ήμέρες του 'Ιουνίου ήλθε στην 'Αθήνα
και έπισκέφθηκε τόν ΣΕΜ άντιπροσω-
πεία του ΣΕΜ Κρήτης άπό την 'Αντιπρόε-
δρό του δ. Δέσποιναν Χανιωτάκη και την
μαίαν δ. Καμπουράκη για μι άπ' ευθείας
συνεργασία στα προβλήματα του κλάδου
και άλλες παράλληλες ένέργειες και έπα-
φές.

'Ατυχώς δέν κατορθώθηκε να πραγματο-
ποιηθή συνάντησι με τόν ύπουργό ή ύφυ-
πουργό Κοινων. 'Υπηρεσιών. Οί άντιπρό-
σωποι του ΣΕΜ Κρήτης συνοδευόμενες ά-
πό την Πρόεδρο του ΣΕΜ δ. Α. Παπαϊ-
ωάννου και την σύμβουλο κ. Φύλλα—Ντο-
γραμματζίη έγιναν δεκτές άπό τόν διευθυ-
νή του Γραφείου του ύφυπουργού κ. Δημό-
πουλον είς τόν όποιον, με άνεση και πνεύ-
μα κατανόσεως, έκτέθηκαν τά προβλήμα-
τα των 'Αγροτικών 'Ιατρείων, των 'Υγειο-
νομικών Σταθμών καθώς και των μαιών των
Νοσοκομείων ν.π.δ.δ.

'Η συζήτησις υπήρξε πράγματι λεπτομε-
ρης και έπικοδομητική. 'Ο κ. Δημόπουλος
ύποσχέθηκε ότι σύντομα θα μελετηθούν τά
θέματα αυτά και ότι στη σχετική συζήτη-
σι θα κληθή ό ΣΕΜ να έκθέση τίς άπό-
ψεις του.

ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ἡ καλὴ συνάδελφος κ. Εὐαγγελία Ἀλεξανδρίδου - Φαράντου (τοῦ Δημ. Μαιευτ. Θεσ)νίκης), μὲ ζωηρὴ διάθεσι νὰ συμβαδίσῃ στὴν ἐντόπιση καὶ προβολὴ τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Κλάδου μας, σὲ μιὰ μακρὰ ἐπισκόπησι τῶν προβλημάτων μας, ἐκθέτει τὰ βασικώτερα ἀπὸ αὐτά, τὰ ὁποῖα ἀναλυτικὰ αἰτιολογεῖ. Συσχετίζει δὲ τὴν παρούσα θέσι τῆς μαιᾶς καὶ τὴν πληθωρικὴ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς γιὰ τὴν υἰεΐα τοῦ λαοῦ μας γενικώτερα, μὲ τὴν ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ ἱκανοποίησι τῶν ἀναγκῶν τῆς ὥστε, ὅπως εἶναι φυσικὸ καὶ εὐνόητο, μὲ μεγαλύτερη ψυχικὴ δύναμι νὰ συνεχίσῃ ἐκπληρώνοντας στὸ ἀκέραιο τὰ καθήκοντά τῆς, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν ἄνιση μεταχείρησί τῆς καὶ τὸ ἄγχος καὶ τὴν πικρία τοῦ ἀπαράδεκτου παραγκωνισμοῦ τῆς.

Διατυπώνει τὸ πάγιο αἰτήμα μας γιὰ τὴ φυσικὴ καὶ ἀνεμπόδιστη βαθμολογικὴ ἐξέλιξι τῶν μαιῶν τῶν δημοσίων νοσηλευτικῶν μονάδων, παραθέτοντας τὰ γνωστὰ στοιχεῖα, τὰ ὀρθολογικὰ καὶ ἠθικὰ ἐπιχειρήματα ποῦ δὲν ἐπιδέχονται καμμιά σοβαρὴ ἀμφισβήτησι.

Ὁ χρόνος καὶ οἱ τίτλοι σπουδῶν σὲ συνδυασμὸ μὲ τὰ ἔτη ὑπηρεσίας καὶ τὴν ποσοστιαία ἀναλογία τῶν θέσεων σὲ κάθε βαθμὸ, ὅπως καθορίζονται ἀπὸ τὸ 226)73 Ν. Δ., ἐπιβάλλουν ὥστε ἡ μαιὰ νὰ μὴ ὑπολείπεται βαθμολογικὰ καὶ μισθολογικὰ τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἐπίσης ὁ ὑπολογισμὸς ὡς συνταξίμου τοῦ τετραετοῦς χρόνου φοιτήσεως στὶς Σχολὰς —πού, καθὼς εἶναι πασίγνωστο καὶ ἀναμφισβήτητο, συμβαδίζει καὶ συνδυάζεται ὑποχρεωτικῶς μὲ ταυτόχρονη προσφορὰ ἐργασίας καὶ μάλιστα ἐπαχθοῦς.

Παράλληλα ὑποστηρίζει τὴ συμμετοχὴ ἐκπροσώπου τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ (π. χ. τῆς διευθυνούσης) στὴ διοίκησι τοῦ νοσηλευτικοῦ ἰδρύματος ὥστε, μὲ τὴν εἰδικὴ πείρα του, νὰ συμβάλλῃ καὶ τοῦτο στὴ λήψι ἀποφάσεων ποῦ ἀφοροῦν στὸ προσωπικὸ,

ἀλλὰ καὶ στὴν καλύτερη λειτουργία τοῦ ἰδρύματος.

Ἐν τέλει ὑποδεικνύει καὶ προτείνει διάφορες κατ'ἀλληλες ἐνέργειες πολλὰς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἔχουν ἤδη γίνεαι ἀπὸ τοὺς Συλλόγους γι' αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ θέματα —καὶ ἄλλα ἐπίσης— ποῦ βρίσκονται στὸ στάδιο τῶν προσπαθειῶν καὶ ἐπιδιώξεων.

Ἡ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Τὸ γνωστὸ γιὰ τὴν σημαντικὴ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ δράσι τοῦ Ε.Σ.Ε., ποῦ τελεῖ ὑπὸ τὴν προεδρία τῆς κ. Καίτης Α. Στασινοπούλου, πραγματοποιοῖσε κατὰ τὸ πρῶτο 15θήμερο τοῦ Ἰουνίου Γεν. Συνέλευσι τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Σωματείων - μελῶν αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ Σ.Ε. Μ.Α.

Θέματα τῆς Γεν. Συνελεύσεως εἶναι λογοδοσία, ἔγκρισι ἀπολογισμοῦ καὶ προϋπολογισμοῦ, ἐκλογή μελῶν ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς κ.λ.π.

Ἐπίσης μὲ τὴν ἀπὸ 22 Ἰουνίου ἀνακοινώσι τοῦ γνωστοποιεῖ τὶς ἐπίκαιρες ἐκδηλώσεις του. Ἐπειδὴ ἡ δίμηνη ἔκδοσι τοῦ «Ἐλευθῶ» δὲν συμπίπτει ἐγκαίρως μὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις, τὶς ἀναφέρουμε ἐνημερωτικὰ ὡς καὶ ὅσες ἀπὸ αὐτὲς παρέχουν χρονικὰ περιθώρια παρακολουθήσεως.

★ 18—27 Ἰουνίου. Ἐκθεσι Κυπριακῆς Χειροτεχνίας.

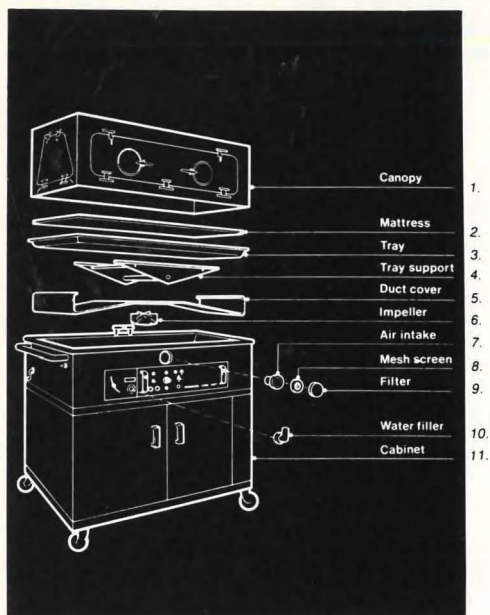
★ 30 Ἰουνίου. Συνεστίασι στὸν Ὁμιλο Ἀντισφαιρίσεως πρὸς τιμὴν τῆς κ. Ε. Φιλιππίδου, προέδρου τοῦ Ὁρακικοῦ Κέντρου τοῦ παραρτήματος Ε.Σ.Ε. Ἀλεξανδρουπόλεως.

★ 7 Ἰουλίου. Ἐκθεσις Ὁρακικῆς Λαϊκῆς Τέχνης, στὸ Δημοτικὸ Πνευματικὸ Κέντρο Ἀθηνῶν (πρῶην Δημ. Νοσοκομ.) μιὰς πλοῦσιας καὶ μοναδικῆς στὸ εἶδος τῆς συλλογῆς ἐργοχειρῶν τῶν Σαρακαταναίων.

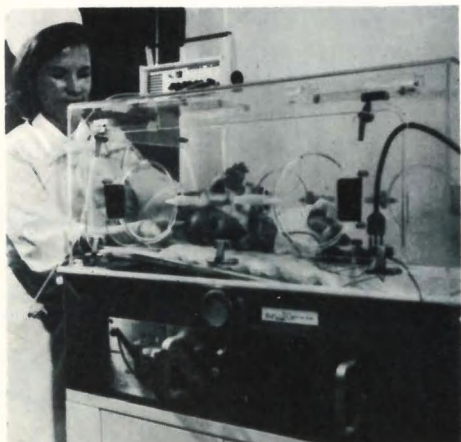

ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΣ VICKERS ΜΟΝΤΕΛΟ 59

άσφαλής, σταθερά και
άκριβης περίθαλψις
του βρέφους

1. Διαφανής θάλαμος
2. Στρώμα
3. Δισκοκλίνη
4. Βάσις διακοκλίνης
5. Κάλυμμα άγωγού
6. Άνεμιστήρ
7. Είσοδος άέρος
8. Πλέγμα καθαρισμού
9. Φίλτρον
10. Άγωγός ύδατος
11. Βάσις συσκευής (έρμάρια)

Ή θερμοκοιτίς Vickers μοντέλο 59, είναι κάτι πολύ περισσότερο από ένα σύστημα δημιουργίας έλεγχομένου άτμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Διατηρεί την θερμοκρασίαν, την ύγρασίαν και τó όξυγόνον εις σταθερά επίπεδα, έντός λεπτών όρίων ρυθμίσεως, και τά κατανέμει κατά άπολύτως όμοιόμορφον τρόπον έντός του βρεφικού θαλάμου.

Είναί εφωδιασμένη με ένα προνομιούχον σύστημα κυκλοφορίας, τó όποιον έπιτρέπει λίαν ευάισθητον έλεγchon και ταχυτάτην έπακριβή άνταπόκρισιν εις κάθε ρύθμισιν. Ή έξαιρετος άπόδοσις αύτου τού συστήματος, συμπληρούται άπό μηχανισμόν αύτορυθμιζομένης θερμοκρασίας, αναλόγως τών μεταβαλλομένων έξωτερικών συνθηκών.

Ή θερμοκοιτίς Vickers Μοντέλο 59, έχει σχεδιασθή με άπλότητα εις τρόπον ώστε να είναι εύχρηστος αλλά και να έξασφαλίζη την άπαιτουμένην ύψηλήν άξιοπιστίαν.

- ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΡΕΦΟΣ
- ΣΥΝΔΕΣΙΣ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ
- ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ (κλιματικά συνθήκαι βρεφικού διαμερίσματος).
- ΠΡΟΒΛΕΨΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΖΥΓΙΣΙΝ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ
- ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ
- ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ ΚΛΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΛΙΚΝΟΥ
- ΠΛΗΡΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΙΣ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΜΕ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ

AMi

ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΙ ΕΠΕ

ΟΔΟΣ Κ. ΛΟΥΡΟΥ 5 & ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΘΗΝΑΙ-ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘ. AMI PETROU ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 77 71 551
5 K. LOUROU ST. & MICHALAKOPOULOU-ATHENS-GREECE-TELEGRAMS: AMI PETROU ATHENS TEL. 77 71 551

ΦΡΟΥΤΑ - ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ - ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ

Fari-Bebé

BEBELAC

NEON ΕΠΙΤΕΥΓΜΑ ΤΗΣ BEBELAC

Ἡ BEBELAC με τὴν ὑπευθυνότητα ἢ ὁποία τὴν διακρίνει, παρουσιάζει διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀγορὰν ὑπὸ τὴν ἐγγύησίν της, τὴν σειράν Δημητριακῶν, καὶ Δημητριακῶν - Φρούτων.

Πρόκειται διὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα ἐκφράζουν τὴν τελευταίαν λέξιν εἰς τὰς συγχρόνους περὶ διατροφῆς τοῦ βρέφους ἀντιλήψεις τῆς Παιδιατρικῆς.

Χαρακτηριστικῶς, τὰ FARI-BEBE Δημητριακά-Φρούτα, περιέχουν βιολογικῶς πολυτίμητα στοιχεῖα καὶ **ἔξη ἐγγυημένας βασικῆς σημασίας βιταμίνας, ἢ δὲ σύνθεσὶς των καλύπτει ὅλον τὸ φάσμα τῶν θρεπτικῶν καὶ θεραπευτικῶν ἀναγκῶν τῆς παιδιατρικῆς.**

1. ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ ΜΕ 5 ΦΡΟΥΤΑ. Συμπεπυκνωμένα φυσικὰ συστατικὰ ἐκ νωπῶν φρούτων, μετὰ προσθήκης δημητριακῶν.
2. ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ - 4 ΦΡΟΥΤΑ - ΜΕΛΙ. Συμπεπυκνωμένα φυσικὰ συστατικὰ ἐκ νωπῶν φρούτων, μετὰ προσθήκης δημητριακῶν.
3. ΡΥΖΙ ΜΕ ΜΕΛΙ. Τροφή θησαυρὸς με φυσικὰ βιολογικὰ στοιχεῖα. Περιέχει πλὴν ὕδατανθράκων καὶ τὰ 9 ἀπὸ τὰ 10 ἀπαραίτητα διὰ τὸν ἄνθρωπον ἀμινοξέα.
4. ΧΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑ ΝΗΠΙΑ. Ἰδεώδης σύνθεσις ὑψηλῆς θρεπτικῆς ἀξίας. Ὑδατάνθρακες, φυτικὰ πρωτεΐνα (ὑπὸ μορφὴν ἀμινοξέων), ἀκόρεστα λιπαρὰ ὀξέα, ἀσβέστιον καὶ βιταμίνες.
5. ΧΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑ ΒΡΕΦΗ. Ἰδεώδης σύνθεσις ὑψηλῆς θρεπτικῆς ἀξίας. Ὑδατάνθρακες, φυτικὰ πρωτεΐνα (ὑπὸ μορφὴν ἀμινοξέων), ἀκόρεστα λιπαρὰ ὀξέα, ἀσβέστιον καὶ βιταμίνες.
6. ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΣ ΧΥΛΟΣ ΜΕ ΜΠΙΣΚΟΤΑ. Ἀποτελεῖ ὁμοιογενὲς μίγμα δημητριακῶν, γάλακτος καὶ κονιοποιημένων μπισκότων.

Savlon

Εύρεος φάσματος
άντισηπτικόν και
άποσμηκτικόν.

Πυκνόν διάλυμα
δι' άμεσον άραιώσιν.

Διά γενικήν άντισηψίαν

Savlon 0,5%

1 πώμα φιάλης ή 5 ml Savlon άραιώνονται διά
1 λίτρου ύδατος.

Τό Savlon περιέχει Hibitane (Chlorhexidine gluconate) 1,5%, ένα εύρεος φάσματος
μικροβιοκτόνον, και Cetavlon (Cetrimide BP) 15%, ένα άντισηπτικόν με ισχυράν
άποσμηκτικήν ενέργειαν.

Φιάλη των 500 ml πυκνού διαλύματος.

Προϊόν του Οίκου

Imperial Chemical Industries Limited
Pharmaceuticals Division
Alderley Park Macclesfield
Cheshire England

Savlon, Cetavlon και Hibitane είναι σήματα κατατεθέντα.

Παρασκευάζεται έν Έλλάδι εις τά
Φαρμακευτικά Έργαστήρια "CANA" Α.Ε.

Άντιπρόσωπος: Ι. Κ. Κανάρογλου & Σία
Ήπποκράτους 12, Άθήναι 143 - Τηλ. 632.306,7

Τὰ ἰδιοσκευάσματα

FISSAN

Ἀπαραίτητα
διὰ τὴν περιποίησην
τοῦ δέρματος
καὶ τὴν θεραπείαν
τῶν δερματοπαθειῶν

FISSAN

Πούδρα • Ἄλοιφαὶ • Σάπων

Προϊόντα τοῦ Οἴκου:

Deutsche Milchwerke Dr. A. Sauer-Zwingenberg/Bergst. Germany

Ἀντιπρόσωπος: Ι.Κ. Κανάρογλου & Σία - Ἴπποκράτους 12 - Ἀθῆναι 143 - Τηλ. 632-306/7